

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 39 af Anders Mølgaard (V), Holger Graversen (S), Lene Espersen (KF), Kristen Touborg (SF), Elsebeth Gerner Nielsen (RV), Aage Brusgaard (FP), Bent Hindrup Andersen (EL), Addi Andersen (CD) og Poul Nødgaard (DF) (se foran) vedtoges enstemmigt med 120 stemmer.

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Forespørgsel nr. F 30:

Forespørgsel til miljø- og energiministeren:
»Vil ministeren redegøre for regeringens strategi for forsyningsselskabernes udvikling, herunder energikilder, energibesparelser, forsyningssikkerhed, decentral kraftvarme og investeringsplaner?«

Af Bent Hindrup Andersen (EL), Keld Albrecht-
 sen (EL) og Jette Gottlieb (EL).

(Forespørgslen anmeldt 14/12 95. Fremme af
 forespørgslen vedtaget 10/1 96).

Begrundelse

Bent Hindrup Andersen (EL):

På det seneste møde i FN's klimapanel i december 1995 i Rom blev en ny vurderingsrapport om de globale klimaændringer fremlagt og godkendt. Rapporten konkluderer, at der i det næste århundrede må forudses en 2 graders temperaturstigning og en vandstandsstigning på en halv meter ved slutningen af næste århundrede, at det er usandsynligt, at det sidste århundredes temperaturstigning udelukkende skyldes naturlige svingninger, hvilket er en ny erkendelse i forhold til tidligere FN-rapporter, og at det både teknisk og økonomisk er realiserbart at gennemføre en betydelig reduktion i drivhusgasserne.

Danmark er et af de lande, der har den største udledning af drivhusgasser pr. indbygger. Derfor påhviler det Danmark at gøre en særlig indsats for dels at nedbringe, dels at omlægge sit energiforbrug for at reducere udledningen af drivhusgasser mest muligt.

Det fremhæves ofte under diskussionen om den danske indsats mod drivhuseffekten, at vi kan gøre en betydelig større indsats ved at bruge 1 mio. kr. i udlandet, f.eks. til et nyt kraftværk i Polen, end ved at bruge de samme penge herhjemme. Det er selvfølgelig rigtigt, at man altid vil kunne pege på investeringer, hvor den umiddelbare miljøeffekt er større i udlandet end herhjemme. Men det er en alt for kortsynet politik.

Hvis Danmark eksporterer sit nuværende energisystem med kulkraftværker til udlandet, vil vi ikke nøjes med en 2-graders stigning i temperaturen; den vil blive meget højere.

Danmarks hovedforpligtelse er i stedet at opbygge et energisystem, som kan danne forbillede for udlandet og især den del af verden, som står over for en kraftig udbygning af deres energisystem. Det vil give en langt større påvirkning af det globale energisystem. Og her har netop Danmark en særlig forpligtelse, for vi er nemlig blandt de lande, der har de bedst udviklede alternative energisystemer i verden, men disse får desværre kun lov til at blive udnyttet i beskedent omfang.

Danmark er således et energiparadoksernes land. Vi er de største CO₂-svin i verden, men også længst fremme med at udvikle alternativerne.

I dag skal vi gennem denne forespørgselsdebat diskutere en af de væsentligste årsager til, at det er sådan. I Danmark er den praktiske energipolitik nemlig overladt til energiforsynings-selskaberne, som med deres årlige investeringer på 10 mia. kr. i energisystemet er den reelle magtfaktor i dansk energipolitik. Og de har mildt sagt ikke vist stor forståelse for en alternativ energiudvikling, hvor energibesparelser og vedvarende energi er i hovedsædet.

Når Enhedslisten har rejst denne forespørgselsdebat på dette tidspunkt, skyldes det, at vi ikke har den store tiltro til, at en revision af »Energi 2000« vil få nævneværdig effekt, medmindre Folketinget og regeringen sikrer sig energiforsynings-selskabernes aktive medvirken hertil. Dette forudsætter bl.a. en ændret styring af energiselskaberne og deres investeringsmidler og en åben og demokratisk planlægningsproces, der inddrager alle aktører i det danske energisystem.

Besvarelse

Miljø- og energiministeren (Svend Auken): Energiområdet er netop nu præget af den debat, der skal føre til fremlæggelsen af en ny energihandlingsplan, som vi har kaldt Energi 21. Udgangspunktet er debatoplægget »Danmarks Energifremtider«, som kom lige inden jul, og i det oplæg er der opridset to udviklingsforløb, nemlig et laden stå til-forløb og et maksimalt forløb.

I laden stå til-forløbet fortsætter vi med de hidtil anvendte virkemidler til CO₂-reduktion. I år 2030 vil forsyningen således stadig for nitien-delens vedkommende være baseret på fossile brændsler.

Maksimalforløbet tegner et radikalt brud med de små skridts politik og tager fat om CO₂-problemerne rod: anvendelsen af fossile brændsler. I forløbet sættes der massivt ind med besparelser, og vedvarende energi introduceres i stor skala. De fossile brændsler vil i dette forløb kun udgøre godt 50 pct. af bruttoenergiforbruget i år 2030 i stedet for ca. 90 pct. i laden stå til-forløbet.

Forløbet af energioplankonferencen den 5.-6. februar, hvor alle interesserede grupper inden for energiområdet var samlet, og hvor der også var repræsentanter for de politiske partier, illustrerede meget godt, at der er bred enighed om, at vi ikke bare skal lade stå til, men lægge en strategi for et udviklingsforløb imellem de to yderpunkter. Der er altså behov for at tænke nyt på en lang række områder inden for energisektoren.

Regeringens strategi for forsyningselskaberne vil blive fastlagt med energihandlingsplanen og fremlagt her i Folketinget i begyndelsen af foråret.

På elområdet arbejder regeringen på et lovforslag til regulering af en markedsåbning. Siden Europa-Kommissionen i 1992 kom frem med sit første forslag til direktiv om et indre marked for el, har vi fra dansk side aktivt støttet intentionen og præget drøftelserne konstruktivt. Emnet har været drøftet på en række rådsmøder, og flere forslag til direktivtekster har været fremlagt af Kommissionen og skiftende formandskaber.

Danmark har i disse drøftelser opnået indrømmelser, således at indførelse af konkurrence i Danmark vil kunne ske på en måde, som sikrer, at elforsyningsvirksomhederne fortsat kan varetage de offentlige forpligtelser, herunder de

energi- og miljøpolitiske hensyn, som de er blevet pålagt. Det har hele tiden været hensigten, at den danske lovgivning skulle ændres i overensstemmelse med et direktiv fra EF. Nu synes det imidlertid at trække ud med en vedtagelse af direktivet.

Samtidig er der i Danmark blevet behov for regler, der fastsætter betingelserne for storkunder, der ønsker at købe el i udlandet. Jeg må minde om den afgørelse, der netop er truffet i Konkurrencerådet, som jo indebærer, at der indføres en fuldstændig liberalisering uden hensyn til miljø og uden hensyn til den overordnede planlægning osv., og som jo faktisk tvinger Folketinget til at lovgive på en sådan måde, at åbningen ikke får katastrofale virkninger på vores miljøpolitik. Regeringen vil i nær fremtid komme med sit forslag herom, sådan at der kan blive en regulering af netadgangen, som vil fastholde de miljøbestemmelser, der er indeholdt i det nuværende forhandlingsresultat.

Vi har jo under forhandlingerne i EU sikret, at man i fastsættelsen af priserne for netadgangen kan tage hensyn til de omkostninger, der er knyttet til kraftvarme og til miljøforpligtelser i øvrigt. Man kan også tage sine forsyningsmæssige forpligtelser til tyndt befolkede områder med, og man kan i lastfordelingen give prioritet til det, man kunne kalde miljøel'en. Og disse ting skal vi selvfølgelig have indarbejdet i den danske lovgivning.

Lovforslaget vil tage udgangspunkt i strukturen i den danske elforsyning. Jeg har stor respekt for den decentrale ejerstruktur, hvor forbrugerne er de egentlige ejere. Jeg mener, det er vigtigt, at rammerne for et mere konkurrencepræget marked fastlægges på en måde, der gør det muligt fortsat at opretholde et forbrugereje i den danske elforsyning.

Samtidig er jeg klar over, at der kan være lang vej gennem det repræsentative demokrati, som er elforsyningens fundament. Det er derfor også et spørgsmål, om der i branchen kan være behov for at se på valgsystemets organisering for at fremme brugerdemokratiet.

I lyset af den stadig større samproduktion af el og varme kan der måske også være grund til i branchen at overveje, hvordan varmesiden involveres hensigtsmæssigt i relevante beslutninger i elsektoren, og jeg vil derfor i forbindelse med debatten om energihandlingsplanen opfordre branchen til at få diskuteret disse problemstillinger grundigt.

Vi er i ministeriet positive over for at gå ind i de her diskussioner og sikre det, som jeg tror der er enighed om her i Folketinget, og som elværkerne jo selv har lagt vægt på, nemlig at bevare forbrugerejet og meget gerne styrke forbrugernes reelle indflydelse i den danske elproduktion og elforsyning.

Den danske elproduktion stammer i hovedsagen fra de store kraftværker, der ikke bare producerer el, men også varme til fjernvarmesystemerne. En mindre del af elproduktionen, men en stadig stigende del, kommer fra decentrale kraftvarmeværker, og hertil kommer en stigende andel vedvarende energi, mest fra vindmøller. Endelig udveksles der store mængder el med vore nabolande.

Jeg kan roligt sige, at vi på alle disse områder har meget fine resultater at opvise, og det vil også fremgå af det oplæg til Energi 21, som jeg håber at kunne lægge frem for Folketinget i april måned.

Regeringen har særlig søgt at støtte skubbet i omstillingen til industriel kraftvarme gennem indførelsen af de grønne afgifter for erhvervslevet i foråret 1995. I elforsyningen er den væsentligste energikilde i dag kul, men naturgassen og de vedvarende energikilder vinder gradvis indpas.

Med biomasseaftalen er der skabt grundlag for en voksende udnyttelse af halm og træ, også i de store kraftværker. Anvendelsen af biomasse til energiformål er under vurdering af Energi styrelsens råd for vedvarende energi. Vi forventer, at undersøgelsen vil give et bedre grundlag for at foretage afvejningen af gevinsten ved et nedsat CO₂-udslip på den ene side mod halmens gavnlige effekter ved nedmuldning på den anden side.

Redegørelsen »Vedvarende Energi – Nye Initiativer«, som jeg lagde frem i november sidste år, skal yderligere give mulighed for at fremme brugen af de vedvarende energikilder.

Vindkraft er et samfundsøkonomisk fornuftigt CO₂-virkemiddel, men det har alligevel knebet med at holde den udbygningstakt, der var forudsat i »Energi 2000«. Derfor skal vindmølleplanlægningen i kommunerne strammes op, og samtidig er elværkerne blevet pålagt at foretage yderligere udbygning på land, og der skal endvidere udarbejdes en handlingsplan for udbygning med vindmøller på havet.

Under et senere punkt på dagsordenen i dag vil vi kunne få lejlighed til at diskutere vindenergi, men jeg må sige, at vi har indgået en

meget fin aftale med forsyningsselskaberne om udbygning af el. De forsøg, vi i øjeblikket har i gang med vindmøller til havs, tyder på meget fine resultater, og endelig kan jeg sige, at mulighederne til lands ser ud til at være større, end vi oprindeligt havde troet, både i forbindelse med de tekniske landskaber og i forbindelse med rumlighed ude i kommunerne. Forbruget af vedvarende energi udgør i dag knap 8 pct. af det samlede energiforbrug, og denne andel er voksende.

Den store samproduktion af kraft og varme samt vindkraftproduktionen vil stille nye krav til det samlede systems smidighed og evne til at tilpasse sig. I forbindelse med energiplanarbejdet vurderes det i øjeblikket, hvordan et kommende eloverløb kan anvendes på den mest miljøvenlige og økonomiske måde.

Det undersøges også, om etableringen af en elektrisk Storebæltsforbindelse kan give besparelser i et samkørende dansk elsystem. Jeg skal ikke skjule, at jeg er klart positiv over for Storebæltsforbindelsen, men vi er inde i en analyse af alle de her aspekter.

Elbesparelser i forbrugsleddet er den mest effektive vej til at nedbringe elsektorens miljøbelastning. Energistyrelsen er i øjeblikket i gang med at vurdere elforsyningens første integrerede ressourceplanlægningsrapporter. Der vil blive taget stilling til rapporterne også i forbindelse med energiplanarbejdet.

Vi må overveje, hvordan besparelserne kan fremmes mest muligt. Der er behov for en samling af de mange gode kræfter, der i forskellige sammenhænge arbejder for at spare på energien.

Kunne man tænke sig en årlig energidag, hvor vi sammenkaldte alle med interesse for energibesparelser og andre energiforhold, som fik lov til at komme til orde, en slags brainstorming, en idédag, en energiens rigsdag, hvor vi mobiliserede alle kræfter og selvfølgelig i fuld offentlighed diskuterede disse aspekter, var det måske en spændende idé, så vi ligesom fik større åbenhed og større mobilisering af alle dele med i vores proces.

Elforsyningen udarbejder investeringsplaner på 5-års-sigt, der bliver sendt ind til Energi styrelsen. Derudover afvejes løbende, hvornår der også på længere sigt forventes at være behov for ny kapacitet.

I den seneste investeringsplan frem til århundredskiftet vejer anlæg på produktions-siden først i perioden tungt på budgettet, og

investeringer i nettet forventes at udgøre en stigende andel.

Så vil jeg gøre nogle bemærkninger om fjernvarmesektoren. Målsætningen om at nedbringe udledningen af CO₂ har de sidste 5 år stillet store krav til fjernvarmeverkerne. Effektivisering af varmforsyningssystemet har været et hovedelement i miljøstrategien, og for mange fjernvarmeverker har det betydet omstilling til decentral kraftvarme og øget brugertilslutningen til nettene. Faktisk har vi i stigende grad opfyldt princippet om ingen produktion af varme uden samtidig produktion af strøm.

Omstillingen af fjernvarmeverker til decentral kraftvarme er nu ved at være i sin afsluttede fase. Den oprindelige forventning om, at omstillingen ville bidrage med 1.200 MW elefekt, er allerede nået, og Energistyrelsen forventer, at den decentrale kraftvarmeudbygning i fjernvarmesektoren frem mod år 2005 vil nå op på 1.400–1.500 MW. Af de kraftvarmeprojekter, der hidtil er blevet godkendt, tegner naturgas sig for langt den største del.

Omlægning fra individuel opvarmning til fjernvarme medfører mindre brændselsforbrug, og samtidig reduceres miljøbelastningen. Der er derfor både økonomi og miljø- og energimæssige perspektiver ved at øge brugertilslutningen til de eksisterende kollektive forsyningsnet. Med en samlet og koordineret planlægning af landets energisystem skal mulighederne for at opnå yderligere varmebesparelser også indgå i vurderingen.

I forbindelse med energiplanarbejdet bliver det overvejet, om der ikke også med fordel kan indføres integreret ressourceplanlægning på varmesiden. Størsteparten af investeringerne i fjernvarmesystemet er allerede blevet afholdt. På mange områder vil der derfor snarere være tale om vedligeholdelse end deciderede nyinvesteringer.

Det danske naturgasprojekt er inde i en rivende udvikling. Naturgassens miljømæssige fordele, der forstærkes med indførelsen af de grønne afgifter, presser forventningerne til den indenlandske afsætning i vejret. Efter indgåelsen af den seneste gaskøbskontrakt i 1993 mellem DUC og Dansas er der allerede investeret betydelige beløb i naturgasanlæg, så de fra 1997 kan håndtere de væsentlig større mængder naturgas, der fra dette tidspunkt leveres fra DUC.

Som følge af den forventede stigende efterspørgsel på det danske marked er der behov for

mere naturgas til det danske marked, end der på nuværende tidspunkt er indgået kontrakt om. Derfor undersøges mulighederne for at få yderligere gas frem til det danske marked.

De seneste forventninger til afsætningen på det danske naturgasmarked gør det nødvendigt at foretage yderligere investeringer i infrastrukturen. Der er allerede igangsat en væsentlig udbygning af den eksisterende lagerkapacitet, ligesom forskellige muligheder for yderligere udbygning undersøges for tiden.

Endvidere er der sat en undersøgelse i gang af de tekniske og økonomiske forhold i forbindelse med en ny gasledning fra Nordsøen til Danmark. Regeringen har fremlagt et forslag om omlægning af støtten til naturgassektoren. Omlægningen af støtten berører ikke naturgassens forsyningsmæssige rolle eller de økonomiske forhold for de danske kunder. Regeringens forslag skal sikre Danmark en aktiv indflydelse på de fremtidige rammevilkår for den danske naturgassektor og en fornuftig tilpasning af den danske naturgassektor i forhold til EU og de kommende markedsvilkår.

Filosofien er, at vi ikke skal gå i ét med tapetet og vente, til vi bliver presset op i en krog, men vi skal aktivt præge udviklingen dernede og gå foran for at få en løsning, der bedst muligt harmonerer med vores egne ønsker og interesser. Det giver større frihed og indflydelse.

Regeringens samlede strategi for forsyningssektorerne bliver fastlagt med energihandlingsplanen og fremlagt her i Folketinget i løbet af foråret. Rammerne for udviklingen er, at energiselskaberne fortsat skal spille aktivt med i målsætningen om at reducere CO₂-udslippet i de kommende år. Og det har jeg kun positive forventninger til, hvis der er et flertal her i salen, der vil bakke regeringen op i disse bestræbelser.

Forhandling

Bent Hindrup Andersen (EL):

Jeg takker for ministerens besvarelse.

Når jeg sammen med Energiudvalgets øvrige medlemmer har været på besøg hos naturgas-selskaber og el-selskaber, så har det slået mig, at man i disse selskaber i den grad opfatter sig selv som et kommercielt firma, hvis mål alene er at sælge mest muligt af sin vare, nemlig gas, varme eller el. Netop denne vinter må varme gevaldigt om hjertet på en række af de energiforsyningsledere, som jeg har mødt på min vej, fordi kulden rigtig har sat gang i salget.

Helt aktuelt skal vi i morgen ud at besøge Elkraft, og humøret er sikkert højt. Vi vil sikkert få en beretning om, at det går godt, for heldigvis frøs floderne denne vinter til i Sverige, så de har formodentlig kunnet sælge en hel del kulbaseret energi til Sverige.

Det er netop dette succeskriterium – størst muligt salg – jeg opfatter som et yderst alvorligt symptom på, at der er noget grueligt galt i den danske energipolitik.

En ting er de konkrete energipolitiske mål-sætninger, som vi kommer til at diskutere nærmere om nogle måneder, når regeringens udspil til revision af »Energi 2000« skal debatteres, og det er da heller ikke dem, der er til debat i dag, selv om vi netop har hørt miljø- og energiministerens i store ord udbrede sig om regeringens mange hensigtserklæringer med en miljørigtig energisektor.

Nej, dér hvor skoen trykker, er med hensyn til de spillere, der er på banen. Hvad nytter det, at miljø- og energiministerens som dommer fastlægger nogle spilleregler, som spillerne ikke følger? Hvor mange gule kort har han ikke uddelt uden virkning? Jeg fristes til at sige, at hvis han ikke snart uddeler nogle røde, så får han måske selv et en dag. Jeg mener, at tiden nu er inde til at sende nogle friske udskiftningsspillere på banen. Lad os tage nogle eksempler.

Jyllandsholdet, Elsam, kan ikke lide vindmøller og små decentrale naturgasværker. I hvert fald ikke, når det ikke er deres egne, og slet ikke, hvis det er på bekostning af nogle nye kulværker. Her måtte dommeren så for nylig give et gult kort i form af et lovindgreb, som tvinger Jyllandsholdet til at overholde spillereglerne. Desværre er Jyllandsholdet så stædige, at de nægter at følge reglen, før overdommeren i Bruxelles har stadfæstet reglen, og imens risikerer en lang række vandbærere i den decentrale kraftvarmeindustri at blive fyret.

Jeg tænker her på Elsam's vægring imod at indgå nye kontrakter om køb af strøm fra små decentrale kraftvarmeværker og det efterfølgende lovindgreb, der pålægger Elsam at købe strømmen. Loven afventer stadig EU's godkendelse og er derfor endnu ikke trådt i kraft, hvorfor Elsam i realiteten stadig bremser for nye kontrakter.

Måske er tiden inde til, at dommeren blander sig i holdsammensætningen. Holdet har længe trængt til nye friske og kreative kræfter, som med dristige driblinger og langskud kan få holdet i offensiven igen frem for de gamle spilleres mere luskede benspænd.

Sjællandsholdet, Elkraft, har gennem snart mange år kæmpet for et nyt stort kulkraftværk i Avedøre. Desværre har holdet det problem, at der ikke rigtig er nogen, som synes, at det er nødvendigt med et sådant værk. Jo, måske noget af varmeproduktionen, men i hvert fald ikke strømmen.

For at imødegå kritikken har holdkaptajnen købt nye kontraktspillere i Sverige og solgt dem igen til Tyskland. Selv om det meste er et rent skuespil med sådan et internationalt tilsnit til ære for tilskuerne, så er dommeren heller ikke bleg for det, ikke mindst fordi overdommeren også godt kan lide det.

Jeg tænker her på det nye Avedøre 2, hvor de sjællandske kraftværker vil eksportere strømmen til det tidligere Østtyskland imod de lokale byers vilje, da de hellere vil have egne kraftværker. Og det hele er skruet sammen i en konstruktion, hvor Elkraft køber sig ind i et svensk vandkraftanlæg og samtidig sælger en del af Avedøre 2 til svenskerne, som så bliver de reelle sælgere af den uønskede strøm til tyskerne. Det er altså nogle uransagelige veje, man går for at gennemføre sin målsætning.

Jeg tænker også her på en hovedstadsregion, hvor store investeringer i udbygningen af kraftvarme tænkes foretaget, uden at der tilsyneladende foretages en reel vurdering af alternative udviklingsmuligheder, som kan danne grundlag for en saglig, politisk prioritering.

Vi skal senere i dag behandle et beslutningsforslag, om at få foretaget en sådan uvildig og grundig undersøgelse. Men et sådant udspil kommer ikke fra Elkraft.

I Sønderjylland huserer holdet Dansas, som også meget gerne vil være internationalt. Holdet satser på at fremavle egne spillere, der kan eksporteres og fungere som mellemhandlere for spillere i transit. Det planlægger nu at bygge et kæmpe træningscenter i Tønder, hvor varerne kan modnes, til det bedst kan betale sig at eksportere dem. Da dommeren skyndte sig at fortælle holdet, at det med et træningscenter til eksport ikke var i overensstemmelse med spillereglerne, ændrede man straks betegnelsen til et nationalt træningscenter. Men det er der ingen, der tror på, og slet ikke de lokale, som helst ser centret hen, hvor peberet groer.

Jeg tænker her på den danske naturgassektor, som meget, meget gerne eksporterer al den naturgas, vi overhovedet kan få fingre i, såvel dansk som norsk, helst uden hensyn til en langsigtet, dansk energipolitik, hvor netop naturgas-

sen kan indgå i en langsigtet omstilling med udfasning af fossil energi og opbygning af den vedvarende energi, hvorfor den bør udvindes og udnyttes med omtanke frem for med størst mulig profit hurtigst muligt som mål.

Jeg tænker her på byen Tønder og dens beboere, som af naturgasselskabet opfattes som en irriterende hindring for eksportplanerne, og som bare skal tromles ned med alle midler, hvor ministeren giver selskabet al, al for lang snor, før sagen åbenbart skal behandles politisk. Det er ikke Dangas, som tænker samfundsøkonomisk i en sådan sag.

Disse eksempler, og jeg kunne nævne mange flere, handler om aktuelle sager, hvor energiforsyningselskaberne bevidst fører en politik, som er i modstrid med miljø- og energiministerens erklærede målsætninger.

Der planlægges nye store kulværker, vindmøllerne er et påtvunget irritationsmoment, små decentrale naturkraftanlæg modarbejdes, og der rustes til den internationale handel på bekostning af forsyningsikkerheden og lokale borgere.

Hvad er det så, der skal ændres?

Vi er i dag i den situation, at der er kommet flere aktører ind på energibanen. Jeg tænker her på den stadig voksende gruppe af kommuner, borgere og virksomheder, som er gået ind i energiproduktionen med nye og alternative produktionsanlæg, hvor især vindmøller og naturgasfyrede decentrale kraftvarmeanlæg nu er reelle konkurrenter til kulkraftværkerne. Disse nye aktører er kommet på banen ikke ved hjælp af, men på trods af de etablerede energiselskaber. Hjælpen er i stedet kommet fra en ihærdig gruppe af energiinteresserede borgere organiseret i energibevægelser og miljøbevægelser. Det er denne samlede gruppe af nye aktører, som er frontkæmperne for det fremtidige energisystem.

De etablerede forsyningselskaber opfatter dem tilsyneladende som en trussel mod deres hidtidige monopol på at være i centrum for den faktisk gennemførte energipolitik.

Fra Enhedslistens side har vi ikke noget ønske om at privatisere energiforsyningen i Danmark. Vi er absolut heller ikke tilhængere af et EU-liberaliseret energimarked, hvor aktieselskaber, profit og markedsvilkår er styrende for, hvorledes energien skal produceres, og på hvilke vilkår der sælges. Hertil står alt for store miljømæssige og forsyningsmæssige spørgsmål på spil.

Imidlertid ser vi allerede i dag mange tendenser i de etablerede selskaber i denne retning. Modtrækket mod denne udvikling er dog efter vor mening heller ikke at atomisere energiproduktionen i små private enheder. Vi er derimod principielt tilhængere af et brugerstyret forsyningsystem forankret i det nuværende system, og vi vil arbejde for at bevare og udbygge det brugerstyrede element, men det kræver altså, at der gennemføres en reform af det eksisterende system, så de nye teknologier, som vi ønsker at satse på, også får en helt anden central rolle i forsyningselskaberne. Det mener jeg alene kan lade sig gøre ved at underkaste hele energiforsyningen en gennemgribende ændring med henblik på at give de tidligere nævnte aktører på energiområdet adgang til beslutningsprocessen, samtidig med at hele sektoren i højere grad underlægges en samfundsstyret prioritering.

Derfor skal der bl.a. gennemføres ændringer i, hvorledes ledelsen i de enkelte energiselskaber vælges og udpeges, og tilsvarende for de store samarbejdsorganer som Elsam og Elkraft, hvor den langsigtede investeringspolitik fastlægges.

Jeg er helt åben over for, hvorledes det konkret skal stykkes sammen, men vi får aldrig en konstruktiv energiplanlægning, hvis vi ikke sikrer, at energiforsyningselskaberne gennem åbenhed og demokratisering ændrer sig fra at være konservative modmonopoler til en progressiv energipolitik til at være aktive og konstruktive medspillere.

Jeg skal derfor på vegne af fru Anni Svanholt og mig selv fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden

- »For at sikre energiforsyningselskabernes aktive og positive medvirken til opfyldelsen af de langsigtede energipolitiske målsætninger om energibesparelser, vedvarende energi og energieffektiviseringer anmodes regeringen om i sit snarlige energipolitiske udspil til revision af »Energi 2000« at fremlægge konkrete forslag
- til at sikre forbrugerejet og fremme forbrugerdemokratiet indadtil i selskaberne,
  - til en planlægningsproces, der sikrer åbenhed og demokratisk inddragelse af alle aktører i det danske energisystem,
  - til en ændret organisering af energiforsyningsstrukturen, samorganisering og styring af de energiforsyningselskaber, herunder disses investeringer samt

– til at sikre en politisk kontrol af, at investeringsprofilen løbende arbejder for en opfyldelse af det energipolitiske mål.

Folketinget går herefter over til næste sag på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 40).

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (Se ovenfor). Dette dagsordensforslag indgår herefter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg skal ikke gå i detaljer med kommentarer til alt det, som hr. Bent Hindrup Andersen sagde her fra talerstolen. Det holder mit helbred ikke til, men jeg er glad for at konstatere, at jeg føler mig tæt på regeringen lige i øjeblikket, når jeg har hørt sådan et indlæg.

Men der er én ting, som jeg synes vi godt kunne få besked på her i dag, ikke for at lave en lang diskussion ud af det, men fordi jeg forstår på Enhedslisten og hr. Bent Hindrup Andersen, at kilowatt-timer ikke må være en handelsvare. På en eller anden måde har man tilsyneladende fået et religiøst forhold til den handelsvare, der hedder elproduktion.

Jeg vil godt høre, om det rækker videre. Kan vi heller ikke sælge svinekød eller andre ting? Jeg vil altså meget gerne have en tydelig forklaring af hr. Bent Hindrup Andersen på, hvorfor elproduktion, el og kilowatt-timer, ikke er en handelsvare som alt muligt andet. Hvis Danmark er særlig god til det, kan gøre det på en særlig miljørigtig måde og gøre det særlig effektivt, er det så ikke en rigtig god forretning for nationen Danmark? Så kan hr. Bent Hindrup Andersen få stillet nogle kroner til rådighed til alle de andre initiativer, han givetvis har med i lommen. Det, jeg ikke rigtig forstår, er: Hvorfor må det her ikke være en handelsvare? Hvorfor skal det være en osteklokketeori, der driver Enhedslisten og tilsyneladende også andre partier? Det er egentlig det, jeg gerne vil have et svar på.

(Kort bemærkning).

Henning Gjellerod (S):

Jeg lyttede også med stor opmærksomhed til hr. Bent Hindrup Andersens tale, og jeg fornåm en meget stor modvilje mod, at elsektoren og gassektoren er internationale.

Hr. Bent Hindrup Andersen talte meget om vindmølleindustrien, og hvor flot vindmøllesektoren var i Danmark. Men den er jo netop blevet noget, fordi den har formået at være international, og hvis vi prøver at kigge på udbygningen af decentral kraftvarme, er det vel noget af det princip, vi gerne vil have udbredt til tidligere kommunistiske lande og til langt større dele af verden. Der er virkelig nogle muligheder, men det kan kun gøres, hvis sektoren bliver international.

Jeg forstår ikke rigtig, at hr. Bent Hindrup Andersen har så meget imod, at en sektor inden for energiområdet bliver international.

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Først til hr. Peter Hansen-Nord: Jeg tror nok, at en af de sidste ting, Enhedslisten griber ind i, er salg af grise. Det vil jeg i hvert fald gøre mit for.

Men tilbage til alvoren i det, hr. Peter Hansen-Nord spørger om. Målsætningen for vores samlede energiplan, som er hr. Peter Hansen-Nord bekendt – jeg har i hvert fald sendt den et par gange – er jo, at Danmark skal leve af vedvarende energi år 2030. Det kræver voldsomme energibesparelser, hvis det skal lade sig gøre, og det kræver også en ny udvikling af den vedvarende energisektor.

Det er klart, at vi heller ikke er imod, at man laver aftaler om forsyningssikkerhed i tilfælde af, at der opstår svigt eller andre ting, men det, som vi vender os mod, er, at f.eks. en kilowatt-timer eller en kubikmeter naturgas bliver en vare, som det er i øjeblikket, hvor vi tager mere naturgas op af Nordsøen, end der forbruges.

Vores intentioner er, at naturgassen skal strække så langt som overhovedet muligt, indtil den vedvarende energi kan tage over. Det er også et spørgsmål om forsyningssikkerhed, og set i det lys er det, vi siger, at et helt uforholdsmæssigt og direkte liberalt marked, som hr. Peter Hansen-Nord er tilhænger af, f.eks. vil betyde, at man dræner vores forsyningssikkerhed, i og med at Nordsøen bliver tom.

I den forbindelse skal jeg ikke sige meget om den gensidige afhængighed, der kommer, men hvis man gør det, bliver Danmark afhængig af politiske strømninger i Rusland og andre steder og de ustabile forhold, som hr. Peter Hansen-Nord sikkert også godt vil erkende der er dér, og man kommer altså i en situation, hvor man bliver både økonomisk og politisk afhængig af andre lande. Det er en anden grund til, at jeg

mener, man skal fastholde en forsyningssikkerhed.

Det andet element, som jeg påpegede, er, at når det er en handelsvare, gælder det om at sælge mest muligt af det, uanset om det er hensigtsmæssigt eller ej.

I stedet håber jeg fra Elkraft at få en masse gode forslag til, hvordan de satser på energibesparelser indført i boligmassen og andre steder, men det tror jeg ikke vi får at vide.

Til hr. Gjellerod vil jeg sige, at for vindmøllernes vedkommende har vi ikke noget at indvende, tværtimod synes vi, det er fint at eksportere vindmøller. Det, det drejer sig om her, er at fastholde, at vi får udbygget den vedvarende energi så meget som overhovedet muligt. Vi har også støttet, at energiselskaberne kan gå til udlandet for at energiforske forskellige fornuftige ting og investere i dem, hvis det går på at opbygge vedvarende energi, men det er jo ikke det samme som at gå ind på et totalt liberalt marked, hvor alle kanaler skal være åbne for, at man kan handle energi.

Martin Glerup (S):

Hvis vi skal blive i hr. Bent Hindrup Andersens sprog, synes jeg nok, at Danmark er godt fremme på banen i energikampen; i hvert fald hvad angår eksport af vindmøller og andet avanceret energigrej, er vi nærmest verdensmester.

Jeg må sige, at overordnet set er Danmark heldigt stillet på energiområdet. Vi har et non-profit-system, et hvile i sig selv-princip. Ingen aktionærer skal have økonomisk udbytte af energifremstillingen og energidistributionen.

Det betyder så, at en effektiv drift resulterer i billigere energi til forbrugerne, fordi størstedelen af selskaberne er forbrugerejede eller kommunalt ejede. Det gælder inden for elsektoren og fjernvarmesektoren, og inden for de fem regionale naturgasselskaber er det jo også kommunerne, der som ejere har fat i den lange ende.

Går vi til DONG, som står for den nationale naturgasforsyning, er det et aktieselskab med staten som eneaktionær i skikkelse af vores miljø- og energiminister. Ergo har vi ret godt fat på tingene, og vi har en god og velfungerende energisektor med dygtige og engagerede folk som spillere.

Det betyder selvfølgelig ikke, at træerne gror ind i himlen. Der er, som også hr. Bent Hindrup Andersen var inde på, fejlskud, når Elsam på tværs af Folketingets energipolitik uden varsel dikterer stop for udbygning af industriel og

decentral kraftvarmeproduktion. Det er naturligvis også et fejlskud, når Elsam som samfundsejet elselskab uden om regering og Folketing retter henvendelse til Europa-Kommissionen med opfordring til at sætte en stopper for anvendelse af vedvarende energi ud over en vis afgrænset procentdel. Det mener Socialdemokratiet ikke at EU skal blande sig i.

Men på trods af disse fejlskud kan det jo ikke bortforklares, at vi er heldigt stillet på energiområdet som helhed. Folketingets mulighed for at styre udviklingen er jo via lovgivningen, idet elforsyningsloven udstikker rammerne, som aktørerne skal bevæge sig inden for.

Der kræves tilladelse til udbygning af større enheder, og vi kan stille krav om brug af bestemte miljøvenlige brændsler, fordi den danske energiforsyning hviler på følgende hovedhjørnестene: For det første miljørigtig fremstilling og distribution, for det andet billige og konkurrencedygtige priser og for det tredje forsyningssikkerhed og forsyningspligt.

Set i lyset af det støtter Socialdemokratiet miljø- og energiministerens ny lovinitiativ om fornuftige regler for andres adgang til at bruge de danske elselskabers ledningsnet. Konkurrencerådet har så sent som i går fastslået, at Elkraft skal stille sit ledningsnet til rådighed for et konkurrerende elformidlingsselskab. Ønsket er, at de store forbrugere kan købe billig el fra Norge og Sverige uden om Elkraft.

Socialdemokratiet er af den opfattelse, at den ny lov skal forhindre, at danske elforsyningselskaber påføres unfair konkurrence fra importeret el fra udlandet. Med unfair konkurrence mener vi, at det kræves af de danske elværker, at de skal have kapacitet til at forsyne alle virksomheder, de har altså også forsyningspligt over for dem, som vil købe billig udenlandsk el. Derfor bliver det nødvendigt at pålægge de virksomheder, som springer fra de danske selskaber, en afgift, som afspejler den anlægs- og driftsudgift, det danske elforsyningsssystem har haft, har og vil få i forbindelse med at kunne opfylde sin forsyningspligt ifølge elforsyningsloven. Samtidig skal der tages højde for, at dansk elfremstilling ifølge kraftvarmekonceptet er tæt sammenknyttet med fremstillingen af varme.

Socialdemokratiet ønsker ikke, at det skal gå ud over de almindelige borgeres elregning, hvis nogle få store virksomheder vender sig bort fra de danske elselskaber.

Ser vi på demokratiet inden for eksempelvis elsektoren, kan det jo godt være, at det i større eller mindre grad kan være tilsandet. Det ses jo også inden for andre systemer, og det kan have forskellige årsager. Det kan f.eks. være, fordi situationen i dag er en anden end for 50 eller 100 år siden, da selskaberne blev dannet, fordi der ikke er så mange små transformatorforeninger mere osv., hvilket kan resultere i, at der forekommer at være langt fra den enkelte forbruger til elselskabets top, og det kan også skyldes, at medlemmerne undertiden kan være passive og ikke rigtig er mødt op og har gjort deres indflydelse gældende på rette tid og sted og måske ikke har sat deres kræfter ind på at få vedtægterne tilpasset en ny virkelighed.

Derfor kan det nok være på sin plads at give elsystemets demokratiske organer et serviceeftersyn. Men det betyder jo ikke, at hele sektoren er faldefærdig, for det er den langt fra. Energi-sektoren i Danmark er helt fremme på banen, som jeg har sagt, og derfor mener jeg, at der er lagt op til en god energidebat på grundlag af DONG's årlige redegørelse og på grundlag af miljø- og energiministerens udspil, »Danmarks Energifremtider«.

Alle partier i Folketinget er bag de spørgsmål, og vi får lejlighed til at diskutere alle de ting, der er nævnt i Enhedslistens forespørgsel angående udvikling, herunder energikilder, energibesparelser, forsyningssikkerhed, decentral kraftvarme, investeringsplan osv.

Jeg skal hermed på vegne af Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre og Centrum-Demokraterne tillade mig at fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden

»Folketinget opfordrer regeringen til at sikre en bæredygtig udvikling på energiområdet i forbindelse med fremlæggelsen af energihandlingsplanen »Energi 21« i april 1996.

Folketinget opfordrer endvidere regeringen til i forhandlinger med elselskaberne at sikre forbrugerejet i Danmarks elforsyning og fremme brugerdemokratiet indadtil i selskaberne.

Herefter går Tinget over til næste sag på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 41).

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Også dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Det er hr. Peter Hansen-Nord, der kalder mig herop, fordi han på et tidspunkt sagde, at det var meget vigtigt for Venstre, at man kunne sælge. Jo mere, jo bedre, var næsten underforstået i tonen.

I SF har vi en ganske anden opfattelse af de dele, for vi mener, at el ikke skal være sådan en handelsvare og noget, man kan tjene på. Vi mener, at vi skal sørge for, at vores energisystem bliver indrettet sådan, at man først og fremmest sparer på ressourcerne, laver energibesparelser og vedvarende energi og opbygger et system, der er forbrugerejet og demokratisk styret.

Så vil jeg gerne spørge hr. Peter Hansen-Nord: Hvad er rækkevidden af tankegangen bag det dér med at sælge? Jeg kan forstå, at det også er noget med aktieselskaber. Vil det så sige, at Venstre nu ønsker at få omdannet alle de forbrugerejede selskaber til aktieselskaber, sådan at man altså kan tjene penge på det, man producerer? Er det det egentlige formål? Ligger der ikke et incitament til at spare?

I den forbindelse vil jeg også gerne spørge, hvad Venstre og hr. Peter Hansen-Nord forestiller sig med hensyn til den afgørelse, der lige er kommet fra Konkurrencerådet, hvor det umiddelbart er en total liberalisering?

Jeg vil sige, at vi da i SF går ind for, at vi nu må have en lovgivning, der sørger for, at vi begrænser den liberalisering mest muligt. Det er vores tankegang, at vi skal sikre forbrugerne, sikre miljøet, og det gør vi absolut ikke ved, at det hele bliver liberaliseret og går ud på at producere og sælge så meget el som muligt.

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Dels fik jeg ikke svaret hr. Henning Gjellerod ordentligt på, om vi ikke mente man skulle lave vindmøller til eksport, dels kom hr. Martin Glerup også ind på det.

Jeg vil sige, at vi er heldigt stillet, som hr. Martin Glerup rigtigt siger, fordi det er en relativt – og alt er jo relativt – god organisering, vi har af selskaberne, og vi er også heldigt stillet, fordi vi, som jeg nævnte i min ordførertale, har

en egentlig veludviklet industri, når det drejer sig om vedvarende energi, decentral kraftvarme og f.eks. udnyttelse af spildvarmen. Det er nogle gode ting at eksportere både idémæssigt og anlægsmæssigt til andre verdensdele.

Men det, der er kernen i det her, er, at det jo ikke er de eksisterende energiselskaber, der har udviklet de ting; initiativet og udviklingen af de ting er kommet uden for energiforsynings-selskabernes kreds og snarere på trods og på tværs af den. Jeg husker fra de første vindmøllers opsætning, hvordan elselskaberne gjorde, hvad de kunne for at holde dem ude af forsynings-nettet.

Kernen i det her er efter min opfattelse, at det bør være de store energiselskaber dér, hvor midlerne er, der har til formål at foretage en reinvestering, så der ikke er overskud. Det bør være dem, der hele tiden er fremme, når det drejer sig om udvikling, orientering og salg af vedvarende energi, og det er jo netop det, der ikke er sket.

Både spildvarmen og sidst det decentrale kraftvarmeværk har de vendt sig mod, og som jeg også nævnte i indledningen, betragter de stadig væk i hvert fald vindmøllerne som et irriteringsmoment, selv om man måske kan sige, at i hvert fald Elsam begynder at kunne se, at det måske er bedre at investere i vindmøller end i en unødigt teknologi til afbrænding af halm, som jeg dog ikke vil rejse den store diskussion om her i dag; den får vi nok under energidebatten. Men mit ærinde er, at den gode udvikling er sket på trods af disse selskaber, men at det bør være dem, der skal være drivkraften i den.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Det var fru Anni Svanholt, der stillede mig nogle direkte spørgsmål, og dem vil jeg da meget gerne svare på.

Vores verdener skilles jo fuldstændig, når det drejer sig om at handle med el. For mig at se skal vi selvfølgelig handle med en vare, som Danmark kan lave miljømæssigt godt og rigtigt, og producere så meget af den som overhovedet muligt i det samlede forsyningsbillede, og man må også gerne tjene på det.

Strukturen er jo den, at Danmark ligger som et af de lande, der fremstiller en kilowatt-time billigst. Det er først efter, at Sverige og Norge med EØS-aftalen er kommet på banen, at vi er blevet nummer 3-4 i europæisk sammenhæng. Det vil sige, at vi er dygtige til denne øvelse, og

vi ligger strategisk godt for det liberale marked, som jo også er min forudsætning for at sige: det åbne elmarked.

Jeg synes, det er lige så legalt at tjene penge på en miljømæssigt teknologisk fremskreden produktion af kilowatt som at tjene penge på flæskesider, og jeg kan kun opfordre til, at man kan samles om, at når man er i stand til det med den teknologi, dansk elproduktion har, skal man selvfølgelig have grønt lys for at gå ud på markedet og sælge og tjene penge på det. Pengene kommer tilbage til forbrugerne, til det danske samfund; det er alt sammen én god lykkehistorie.

Det hænger overhovedet ikke sammen med Venstres attitude til det at spare på energien. Selvfølgelig skal vi spare på energien, men Europa skal jo altså bruge så og så meget el, og det, det drejer sig om, er altså at få den frembragt de steder, hvor den kan fremstilles miljømæssigt mest korrekt.

Jeg er helt enig med fru Anni Svanholt i, at hvad angår energibesparelser og mærkninger af for den sags skyld fryser og køleskabe, har vi bredt her i Folketinget ligget på linje, og det vil jeg gerne fastholde vi stadig væk står for.

Jeg har ikke nogen ambitioner om at komme forbrugerejet til livs, men jeg har en ambition om, at det skal være en bred vifte af ejermuligheder, der skal ligge i den danske energisektor. Det er jo oprindeligt en gammel Venstrebevægelse, der startede disse ejerskaber, og det synes jeg er helt perfekt. Det skal endelig fortsætte, men der skal også være klare muligheder for andre ejerskaber.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Jeg skal ikke gøre de store ophævelser, men jeg synes dog, at jeg retfærdigvis må sige, at i Danmark har man faktisk i samarbejde med de store elselskaber udviklet de mest energieffektive kraftværker, også baseret på gas og kul. Samtidig har man på disse værker for at imødekomme de skrappe danske miljøkrav installeret den mest effektive rørgrensning i verden, som man også har gjort til en stor eksportartikel. Det synes jeg man retfærdigvis må sige.

Men alligevel er det jo rigtigt, at der har været mange barrierer for udbygningen af vindkraft og den øvrige vedvarende energi. Men jeg mener, at opgaven nu er at få samlet kræfterne om at komme i den rigtige retning – det, vi skal drøfte i april – og få alle aktørerne med på en

positiv linje og så lade være med at blive ved med at skue tilbage over alle de fødselsvanskeligheder, der har været med de forskellige teknologier.

(Kort bemærkning).

Henning Gjellerod (S):

Til hr. Bent Hindrup Andersen må jeg sige, at heller ikke jeg er enig i alle de dispositioner, som elselskaber og gasselskaber og andre af de store selskaber har foretaget. Men jeg kan ikke se noget som helst galt i, at man er internationalt orienteret. Jeg er faktisk glad for, at elselskaberne har opereret internationalt, at de har handlet med Norge og Sverige og andre lande rundt omkring, og jeg påpegede netop, at det også er nødvendigt, at vi opererer internationalt, for at vi kan udbrede de teknologier, vi har udviklet i forbindelse med vedvarende energi.

Jeg tror, hr. Bent Hindrup Andersen vil give mig ret i det synspunkt.

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Det er en bemærkning til hr. Peter Hansen-Nord, som jo siger, at vi bare skal producere masse strøm, som vi kan sælge. Det skal nok gå alt sammen, kan jeg forstå at hr. Peter Hansen-Nord mener.

Men jeg synes, det kunne være interessant at høre, hvordan Venstre så egentlig vil sikre CO₂-målene, hvis der bare skal være fri adgang til at producere og at sælge.

Og hvordan ser Venstre så på, at aktieselskaber skal være den måde, man organiserer sig på i fremtiden, hvis man går ind for dét, og det kan jeg forstå at Venstre gør? Det vil så sige, at Venstre også synes, det er helt i orden, at udenlandske firmaer kan overtage danske energiselskaber. Er det det, Venstre går ind for? Det er jo det, vi desværre har set er sket f.eks. i Sverige. Og så går selvbestemmelsen jo i høj grad fløjten.

Og jeg kan forstå, at Venstre faktisk også har forladt den gamle kongstanke om forbrugerejet ved denne anledning. Det vil sige, at man foretrækker aktieselskaber og kræfternes frie spil her.

Jeg synes, Venstre bør forklare sig. Der er noget, der overhovedet ikke hænger sammen her. Men det kan være, at det ikke kan lade sig gøre at forklare det.

Formanden:

Jeg forstår, at det nu er som ordfører, hr. Peter Hansen-Nord beder om ordet.

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg kan love fru Anni Svanholt, at jeg nok skal svare på hendes spørgsmål, for svarene kommer faktisk i løbet af mit lille indlæg her. Hvis fru Anni Svanholt hører efter, vil hun bemærke, at der faktisk kommer svar på de spørgsmål, hun stillede.

Jeg vil starte med at konstatere, at forespørgslen har følgende indledning: »Vil ministeren redegøre for regeringens strategi for forsynings-selskabernes udvikling«.

Allerede dér stopper jeg jo op som god liberal Venstremand, som går ind for decentrale, forbrugerstyrede værker, hvor det er befolkningen, der har indflydelsen på værkernes måde at producere på og i det hele taget deres ejerstruktur.

Hvordan kan man starte med at spørge, hvad regeringens strategi er for disse forsynings-selskaber? Det mener jeg helt objektivt at staten overhovedet ikke skal blande sig i, heller ikke den siddende regering og heller ikke nogen anden regering. Så allerede dér har jeg selvfølgelig lidt svært ved hele forespørgselsteksten, som jeg i øvrigt mener omhandler meget vigtige elementer.

Jeg må dog sige til Enhedslisten, at det er lidt bad timing i forhold til de energidebatter, vi skal have senere på året. Men o.k., emnet er utrolig vigtigt, og derfor vil jeg også gerne forsøge i mit indlæg at forholde mig til virkeligheden og ikke så meget til de rapporter, man måtte skrive, og den tankeverden eller drømmeverden, som mange befinder sig i, når vi taler om dansk elproduktion og dansk elforsyning.

Liberaliseringen af elmarkedet eksisterer jo allerede, og hvis ikke man vil forholde sig til dét, så er en energidebat i Danmark ikke meget værd, og det, at liberaliseringen eksisterer, kræver alsidighed i ejerstrukturen og ikke bare den struktur, vi kender. Og for at få afgrænset de risici, forskellige selskaber må have, er også andre ejerformer nødvendige, herunder smlb'ér, altså selskaber med begrænset ansvar.

Hvor forsynings-selskaberne i dag jo har et solidarisk ansvar i forbindelse med ejerskabet af kraftværker, kan man godt forestille sig en ændret ejerstruktur med et begrænset ansvar. Man kan også forestille sig aktieselskaber som redskaber til afgrænsning af de risici, man løber ind i, når elmarkedet bliver åbnet.

Det er jeg helt sikker på at aktørerne på elmarkedet selv kan finde ud af, for de har vist stor dygtighed med hensyn til oparbejdning af den danske elforsyning, og jeg tror, de danske aktører er fuldstændig opmærksomme på de udfordringer, der foreligger i forbindelse med elliberalisering, og det er også det, de målrettede arbejder efter i dag.

Jeg er helt sikker på, at for at elliberaliseringen kan blive den gevinst for de danske forbrugere, som er tanken, kræver det, at man ændrer den vertikale ejerstruktur, vi kender i den danske energiforsyning, til en mere horisontal struktur, altså således, at man får frigjort de forskellige ejerskaber med hensyn til produktion, transmission og distribution. Det er elverdenen også godt klar over er det, der skal til. Det skal i hvert fald være selvstændige selskaber, der har deres egen profil og deres egen profitorientering. En sådan opdeling er absolut nødvendig, for at dette marked kan fungere rigtigt.

Jeg ved godt, at det er en stor udfordring til vores energistruktur, men jeg trøster mig også med, at de samme mennesker, som har udformet den nuværende struktur, tager det op ikke som et problem, men som en udfordring.

Elliberaliseringen er jo så småt kommet til Danmark også. Jeg tror ikke, regeringen synes, det er særlig morsomt, og jeg er helt sikker på, at hr. Bent Hindrup Andersen og fru Anni Svanholt synes, det er helt forfærdeligt, men sandheden er, at der er lukket op, og at der har været det i lang tid. Det er der for øvrigt ikke noget nyt i. Udveksling af strøm mellem Sverige og Danmark og mellem Danmark og Norge er en gammel sag, og der drøner endda strøm i ledningerne fra a-kraft, vil jeg sige til hr. Bent Hindrup Andersen. Vi køber strøm fra Barsebäck i mængder, og det har vi gjort i mange år. Det er ikke noget nyt. Det nye i det er, at nu er det ikke de danske selskaber, der alene ud fra deres egen vurdering bestemmer, om der skal være adgang til nettet.

Jeg forstår også, at ministeriet nu næsten arbejder i døgn drift for at få formuleret en dansk lovgivning, som er i overensstemmelse med det kompromisforslag, som det spanske formandskab lagde frem, og som EU's ministerråd forkastede i december, men som det italienske formandskab har satset på at arbejde videre med i dette halvår.

Fru Anni Svanholt spurgte mig direkte, hvad jeg mener at man kan tillade sig at lægge oven i transportprisen, når der nu bliver åbnet op for adgang til de danske elnet.

Jeg tror, jeg har sagt det før, men jeg vil gerne gentage det: Vi er i Venstre i denne fase indstillet på at arbejde positivt for, at man kan opkræve en merpris for transmission af strøm, der er dækket af den såkaldte public obligation, forsyningspligten. Forsyningspligten er et gammelt dansk krav i vores energiforsyning, og det koster marginalt elværkerne og distributionselskaberne dyrt at få de sidste elforbrugere med. Denne public obligation er vi derfor indstillet på kan kapitaliseres til en pris, som kan lægges på transportprisen på nettet. Det er okay.

Vi har også en dansk miljøpolitik, som har fordyret elproduktionen, og som Venstre har været med til i forbindelse med biomasseaftalen og andre ting. Vi er bevidste om vores ansvar her. Vi har ført en miljøpolitik, der er tæt knyttet til energipolitikken, og hvor vi siger, okay, i den fase, vi nu er i, er vi med til at se positivt på, at man kan tage en merpris i forbindelse med de danske miljøinitiativer, som vi har iværksat over energipolitikken. At jeg gerne så dem unbucklet, så vi havde miljøpolitikken for sig og energipolitikken for sig, er så en anden sag, som jeg ikke skal forplumre debatten med her i dag.

Til gengæld må jeg sige, at forsyningsikkerheden er jeg ikke så sikker på at jeg er enig med regeringen i er noget, man kan kapitalisere til en yderligere pris, som alle skal betale, for sikkerheden er jo noget, som de enkelte forsyningsvirksomheder ifølge disse regler, altså med et forbrug på over 100 mio. kWh, selv må vurdere. Når de indgår deres kontrakter, må de selv vurdere, om den sikkerhed, de opnår ved at indgå den pågældende kontrakt, er tilstrækkelig eller ikke. Så det mener jeg egentlig ikke kan kapitaliseres til en merpris for at transmittere el på det danske net.

Jeg ved ikke, om strømkvaliteten kan blive til et eller andet, men jeg kan ikke umiddelbart se, at det er vores forpligtelse i den situation at sige, at det også kan udløse en merpris for transport på nettet, for den forbruger, der måtte købe strøm på det tredje marked, må jo selv vurdere, om både kvaliteten og sikkerheden er i orden.

Jeg tror, at det, der umiddelbart bliver huden, er, om det skal betragtes som virksomheden on the spot, som man siger, eller det kan betragtes i koncernsammenhæng. Jeg synes, det må være rimeligt, at det kan betragtes i koncernsammenhæng. Vi har jo dog en selskabslovgivning, der gør, at virksomheder som Danisco og andre konstellationer i dansk industri af andre hensyn har mange virksomheder liggende i

Danmark og ikke på ét sted, og derfor tror jeg, vi får utrolig svært ved at gennemføre – og det mener jeg også regeringen vil få – at det absolut kun skal være den enkelte virksomheds forbrug, uanset om den er en del af et større ejerskab. Så det er nok dér, debatten vil blive hårdest.

Jeg mener også, distributionsselskaberne på en eller anden måde skal fases ind i disse muligheder for at købe el hos en tredjepart, så her ser jeg selvfølgelig klart nogle problemer.

Så vil jeg gentage, hvad jeg sagde tidligere: Aktører på elmarkedet er dygtige. Ligesom det har været tilfældet med vindmøller og andet, som vi tjener mange penge på at eksportere, mener jeg, det er klart, at et åbent elmarked betinger, at vi i Danmark skal producere så meget el som overhovedet muligt, da vi gør det miljømæssigt forsvarligt, og være aktiv deltager på markedet.

De krydsejerskaber, som vi ser mellem sjællandske kraftværker på den ene side og det svenske Vattenfall på den anden side, er kun starten på en udvikling, som vi vil se yderligere grube om sig. Det er nemlig ikke kun et spørgsmål om, at udenlandske selskaber opkøber danske; det går også den modsatte vej. Det er en balance, og den balance så jeg meget gerne fremmet, således at danske elselskaber også opkøbte andele i andre europæiske selskaber, mod at disse måske også fik lov til at købe andele i danske selskaber.

Se, det er sikkerhedspolitik på højeste plan, og det er ideen med EU. Disse krydsejerskaber på tværs af grænserne i Europa er faktisk svaret på det indre marked og EU og på en fremtidig sikkerhedspolitik.

Vi skal med andre ord være afhængige af hinanden, og vi skal have flyttet den osteklokke, som de gamle socialistiske partier stadig væk tror er det rigtige: en lille osteklokke over Danmark, og så kan resten af Europa seje sin egen sø. Den går ikke, og det bliver ikke fremtiden. Man har lov til at kæmpe imod den, men man får ikke sin vilje.

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Jeg kunne egentlig godt tænke mig at vide, hvor langt hr. Peter Hansen-Nord vil gå i retning af en liberalisering. Jeg tænker her på Konkurrencerådets beslutning i går om, at af hensyn til den frie konkurrence skal alle kunne få netadgang, og så kan man diskutere, hvad de skal betale for den. Det er jo det, hr. Peter Hansen-Nord var inde på.

Men hvis vi nu ikke engang får igennem, at vi f.eks. over prisen kan få betalt de investeringer, vi har haft i vedvarende energi og andre ting, vil hr. Peter Hansen-Nord så være med til på andre måder at fylde hullet, hvis man kan sige det sådan? Eller mener hr. Peter Hansen-Nord, at prisen er så afgørende, at det er ligegyldigt, om vi på det område har en politik her i landet, som fremmer den vedvarende energi, eller ej?

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Hr. Peter Hansen-Nord lovede mig nogle svar på de spørgsmål, jeg stillede, men jeg synes altså ikke, jeg har fået svar på, hvordan Venstre så vil forene en sikring af, at vi når de CO₂-mål, vi har vedtaget – dem har Venstre jo også stemt for – og tankegangen om en total liberalisering med fuld gang i produktion og salg. Det synes jeg ikke jeg har fået noget svar på.

Men det, der også kalder mig herop, er, at hr. Peter Hansen-Nord i forbindelse med udtalelserne om, at efter Konkurrencerådets afgørelse i går er der nu kommet en elliberalisering, siger, at det jo ikke er noget nyt, at den sandelig har været der hele tiden.

Jeg mener, det må være en misforståelse. Det er klart, at der har været nogle internationale aftaler – det er sådan, at Elsam og Elkraft har haft aftaler med henholdsvis Norge og Sverige og Tyskland – men det er jo noget ganske andet end en elliberalisering, hvor der nu kan købes el på en nordisk elbørs.

Jeg kan jo forstå, at Venstres holdning til elliberalisering er sådan, at der ikke er tale om, at man vil sikre den almindelige forbruger. Den almindelige forbruger kommer jo til at betale gildet, hvis der er andre, der skal have el til en billigere pris. Og hvor kommer sikkerheden for miljøinteresserne og den vedvarende energi ind? Det sagde hr. Peter Hansen-Nord ikke noget som helst om; det var bare et spørgsmål om, at nu skal der sælges og nu skal der transporteres. Men hvor er sikringen af en udbygning af den decentrale kraftvarme med de fortrin, der er dér, og af de samfundsinvesteringer, der er foretaget? Hvordan vil Venstre sikre det?

Jeg kan også forstå, at med hensyn til de udenlandske virksomheder synes Venstre, det er helt i orden, at de samfundsskabte værdier bliver overtaget af udenlandske firmaer, og at den samfundsmæssige styring fuldstændig går fløjten.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Til det sidste kan jeg sige, at hvis den samfundsmæssige styring skulle gå fløjten, ville det ikke være mit allerstørste problem; det er jeg helt enig med fru Anni Svanholt i.

Om CO₂-målsætningen vil jeg sige, at når man udveksler energier mellem landene, bør der også være et miljøregnskab; det er jo klart. Men det, at man kan handle el over grænserne, påvirker overhovedet ikke det samlede miljøregnskab, for det er jo klart, at hvis vi leverer en kilowatt-time el til Tyskland, er det ikke et dansk CO₂-problem; så er det et tysk CO₂-problem. Og hvis vi køber en kilowatt-time el baseret på vandkraft, så er det noget, vi bør kunne modregne herhjemme, fordi vi i vores forbrugsmønstre har undgået CO₂-udledning, fordi vi har købt el baseret på vandkraft.

Totalt set – for nu at holde det på et helt sagligt plan – er det ikke noget, der kommer til at påvirke miljøregnestykket, for det skal modregnes; det er jo klart. Det kan ikke være rigtigt, at den danske energisektor og det danske samfund skal belastes med en CO₂-udledning, som stammer fra en elproduktion, der bliver eksporteret; det må være det land, der køber elproduktionen.

Sådan har vi i øvrigt haft det tidligere med hensyn til svovl. Der har der været et svovlregnskab mellem Sverige og Danmark, hvor man har kunnet finde ud af at modregne det, når man købte el hos hinanden, og det samme kan man selvfølgelig gøre med hensyn til CO₂ og NO_x og andre udledninger.

Det var et svar om CO₂-målsætningen; den berører det altså ikke.

Om den almindelige forbruger vil jeg sige, at jeg tror, at den almindelige forbruger på længere sigt vil komme til at opleve et ganske interessant marked. Jeg nævnte i min tale, at distributionsselskaberne lige så vel som de store industrivirksomheder skal indføres i den danske lovgivning, som vi nu skal tage stilling til på et eller andet tidspunkt, når ministeren lægger den frem i salen. Og hvis distributionsselskaberne kan handle frit, vil de altså også få de muligheder for at agere på markedet, som vi nu kan blive enige om.

Jeg er nødt til at komme herop igen, for den røde lampe lyser.

Eva Møller (KF):

Energipolitisk er det overordnede mål for Det Konservative Folkeparti, at der er forsynings-sikkerhed for alle danske borgere, således at man har mulighed for at tilrettelægge sin tilværelse, som man selv ønsker det, uanset hvor man bor, på land eller i by, og uanset erhvervs-mæssig og familiemæssig status – det gælder altså også pensionister og småbørnsfamilier – og uafhængigt af, hvordan den internationale situation ser ud, om det er en krisesituation eller en situation med fred og ingen fare.

Desuden har Det Konservative Folkeparti det helt klare ønske, at dette skal ske således, at økonomien både for den enkelte familie og for landet som sådant er fornuftig og hænger sammen, og endelig skal det ske således, at der tages hensyn til miljøet, både det lokale og det globale.

Den overordnede strategi skal vi naturligvis fastlægge herinde i Folketinget. Det er og skal efter Det Konservative Folkepartis opfattelse fortsat være således, at Folketinget fastlægger rammerne og lægger planerne for de overordnede områder. Men når planerne skal føres ud i livet, mener vi, at det skal ske i et samspil med de berørte aktører og således, at aktørerne – de, der for alvor gør arbejdet og udfylder rammerne – er elselskaberne, de øvrige forsynings-selskaber og amterne og kommunerne.

Det Konservative Folkeparti ønsker den størst mulige fleksibilitet. Vi ønsker med andre ord, at forsynings-selskaberne selv skal have mulighed for at vælge, hvilke brændstoffer de ønsker at basere forsyningen på.

Vi ved, at den danske selvforsyning med olie og naturgas formentlig kun rækker ca. 20 år ud i fremtiden, og det betyder altså, at de investeringer, vi foretager i dag, skal foretages på en sådan måde, at andre energikilder kan være hovedansvarlige for den danske energiforsyning, når værkerne er i den sidste del af deres levetid. Vi har tidligere i Danmark oplevet, at vores energiforsyning var baseret på en enkelt udenlandsk energikilde, og vi så, hvilke vanskeligheder det gav os. Derfor er fleksibilitet i valget af brændstoffer altså utrolig vigtig for os, idet vi mener, at det er den eneste mulighed for at skabe forsynings-sikkerhed såvel for den enkelte borger som for Danmark som helhed.

Det er klart, at en moderne og fremsynet energipolitik skal tage hensyn til miljøet, både det lokale og det globale. Derfor ønsker vi som sagt også, at Folketinget fastlægger de overord-

nede måltal og de overordnede normer, som følger af vore internationale forpligtelser, og gerne på en sådan måde, at Danmark er i front på det miljømæssige område.

Vi er i Det Konservative Folkeparti meget opmærksomme på, at hvis den økonomiske sikkerhed skal være garanteret for forsyningsselskaberne og dermed i længden også for den enkelte forbruger, så skal ændringerne i de miljømæssige krav, hvad enten det drejer sig om udfasning eller drastiske nedskæringer, ske over en lang periode. Ellers kan investeringerne ikke forrentes og afskrives.

Vi ser gerne, at man i en række tilfælde fastslår, at måltallene opfyldes som et gennemsnit for Danmark og ikke nødvendigvis for det enkelte værk, mens det på andre områder vil være helt naturligt, at det enkelte værk skal opfylde de miljømæssige normer for at sikre lokalmiljøet.

I Det Konservative Folkeparti ved vi, at de normer, som vi fastlægger her i Folketinget, og som vi påbyder forsyningsselskaberne at føre ud i livet, kan og vil de føre ud i livet – det siger alle erfaringer – og derfor synes vi også, det fremover skal være således.

Vi er på den anden side helt sikre på, at branchekendskab, viden om teknisk udvikling, kendskab til markedet osv. har branchen selv i langt højere grad end Folketinget, og derfor er det altså vigtigt for os, at rollefordelingen er således, at de overordnede målsætninger fastlægges af Folketinget, mens andre fylder rammerne ud.

Enhedslisten havde en række konkrete tiltag både i sin ordførertale og i dagsordenen, sådan som jeg hørte den. Man ønskede bl.a. en udfasning af de kulfyrede værker og et stop for anlæggelse af værker baseret på kul og olie.

Med hensyn til spørgsmålet om udfasning vil jeg gerne sige, at det jo er således, at ethvert værk udfaser sig selv i løbet af en periode. Den periode, hvori et kraftværk i øjeblikket kan fungere teknologisk, er på 30 år, og vi ved så, at man ved passende investeringer i ny teknologi kan levetidsforlænge værket med 10–15 år. Så rent faktisk udfaser kulkraftværkerne sig selv pr. automatik, og vi ved tillige, at det er således, at med de krav, vi i dag stiller til afsøvling og denoxificering, kan en levetidsforlængelse ikke betale sig for de eksisterende kulkraftværker.

Med hensyn til, at nyanlæggelse af værker baseret på kul og olie ikke må finde sted, vil jeg gerne understrege, at således som vi i Det Kon-

servative Folkeparti ønsker at prioritere fleksibiliteten, er det ikke noget særlig godt krav at stille. Vi ved, at kul er en af de billigste energikilder, og vi ved også, at forsyningssikkerheden med hensyn til kul er helt i top, fordi det er en energikilde, der findes utrolig mange steder og i utrolig store mængder.

Endvidere er det også således – og det spiller i hvert fald for en lang række partier en meget stor rolle i den sammenhæng – at Danmark med hensyn til kulkraftværker er førende i verden, og derfor er det altså vigtigt for os at kunne have referenceanlæg, som vi kan fremvise for udlandet.

Vi ved også, at hvis anlæggene producerer såvel varme som kraft, kan vi opnå en udnyttelsesgrad på 90 – en meget flot og god udnyttelsesgrad.

En anden grund til, at det er vanskeligt at sige, at nye anlæg ikke må baseres på kul og olie, er, at både multibrændselsanlægget ved Avedøre 2 og CFB-anlægget i Århus er delvis baseret på kul og olie i forening med biomasse. Vi ved altså, at vi herved kan få anlæg med meget høje udnyttelsesgrader og med ganske lave tal for udslip m.v., og vi ved rent faktisk, at f.eks. CFB-anlægget med den rette kombination mellem kul og biomasse kan få et CO₂-udslip, som er mindre end et rent naturgasfyret anlæg. Derfor ser vi ingen grund til at forbyde enhver anvendelse af kul og olie.

Jeg skal også sige, at det, at kul er en billig energikilde, naturligvis også spiller ind for os i forbindelse med den liberalisering af elmarkedet, som vi ønsker, og som vi ved er på vej – hvis det danske marked skal have en chance for at være med her, er det vigtigt, at energiforsyningen er i top, at man er konkurrencedygtig, og at denne liberalisering også skal være til gavn og glæde for den enkelte borger og ikke blot for de meget store virksomheder – ligesom det også er af stor betydning for os at sikre, at energien i meget vidt omfang er danskproduceret, for vi ved, at miljøkrav her i landet er højere end de miljøkrav, man typisk stiller i udlandet.

Det Konservative Folkeparti er i konsekvens af sin holdning med hensyn til den størst mulige fleksibilitet kombineret med et ønske om hensyntagen til såvel det globale som det lokale miljø naturligvis interesseret i, at vi også udnytter de vedvarende energikilder. Vi ønsker derfor øget forskning i og øget anvendelse af såvel solceller som solenergi. Vi tror, der er et meget stort potentiale her, som vi endnu ikke for alvor har taget hul på.

Vi ser også gerne biomassehandlingsplanen fortsat og videreudbygget, ligesom vi i overensstemmelse med det forslag, vi i øjeblikket har liggende i Skatteudvalget, gerne ser biomassebaseret brændstof fremmet. Vi tror på, at der her er et potentiale og en mulighed for en bedre produktion.

Vi vil naturligvis heller ikke afskære os fra muligheden for anlæggelse af vindmøller, men jeg skal sige, at vindenergi ikke er den energiform, vi er allermost begejstrede for, idet vi mener, at den har en række miljømæssige ulemper. Men vi er også vidende om, at Danmark er førende i verden på det område og derfor også her har behov for demonstrationsprojekter, ligesom vi også er vidende om, at produktionen er CO₂-neutral.

Besparelser og effektivitet er der vist ingen, som på noget område er modstander af, og det er vi heller ikke i Det Konservative Folkeparti. Men også her ved vi, at elselskaberne både med hensyn til kampagner over for forbrugerne og med hensyn til at virke som konsulenter for virksomhederne gør en stor og god indsats, og den ser vi gerne fortsat, og vi opfordrer dem til at fortsætte og udnytte potentialet mest muligt. En del kan vi gøre alene, men på en lang række områder – jeg tænker her bl.a. på spørgsmålet om krav og normer – er det vigtigt for os, at der tænkes i en større international sammenhæng, som minimum EU-sammenhæng.

Den faste elforbindelse over Storebælt har vi jo i princippet vedtaget i Folketinget. Vi har ikke sat noget årstal på, og Det Konservative Folkeparti ønsker fortsat ikke at sætte årstal på.

Jeg skal vende tilbage til dagsordensforslagene senere.

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Det er lige en bemærkning til hr. Peter Hansen-Nord om miljøregnskabet.

Hr. Peter Hansen-Nord var i fuld gang med at få det til at se flot og smart ud: Man kunne bare modregne, og så var det helt fint. Men jeg forstår, at Venstre er optaget af, at man skal have en stor produktion, og hvis man så samtidig skal spille på det frie marked og have forsynings sikkerhed, vil der jo rent faktisk være en overkapacitet, og det er i hvert fald til skade for miljøet.

Noget andet er, at jeg kan forstå, at Venstre overhovedet ikke vil indregne miljøomkostninger i transmissionssystemet. Det vil så sige, at de

miljøomkostninger, der vitterlig er forbundet med atomkraft osv., vil man ligestille med rene energiformer. Men hvordan kan det gå op, hvordan kan vi få lavet det miljøregnskab? Jeg mener ikke, hr. Peter Hansen-Nord kan få tingene til at hænge sammen. Der bliver en overproduktion, som vi ikke kan have interesse i, og i den model er der ikke et incitament til at spare på energien og fremme de miljøvenlige former for vedvarende energi. Der lægges op til, at vi skal køre videre med de store kulværker, udbygge dem og køre videre med dem, og det mener vi absolut er skadeligt for miljøregnskabet.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg skal sige ganske kort til fru Anni Svanholt: Nej, det er ikke noget dårligt regnestykke. Det er det eneste regnestykke, der tæller.

Jeg er helt overbevist om, at der ikke er nogen, der producerer elkapacitet, der ikke er afsætning for. Det vil være en utrolig dårlig forretning, især i et marked, hvor prisdannelsen er fri, så det eliminerer sig selv. Jeg synes nok, vi har lidt større problemer herhjemme med vores decentrale kraftvarmeudbygning, hvor vi sådan set er ligeglade med, at der produceres el, som ikke kan bruges eller ikke kan afsættes, og her kan vi så diskutere fra Folketingets side, hvad et frit marked vil kunne gøre over for det, vi kalder planøkonomien i dansk energiproduktion.

Det, der kaldte mig herop, var også hr. Bent Hindrup Andersens spørgsmål, om vi er villige til at være med til at lukke yderligere huller. Men jeg kan ikke se andre huller. Jeg har faktisk hele tiden medgivet, at Venstre kan acceptere en merpris på eltransport for miljødelen og den del, der hedder forsyningspligten, altså det, vi kalder »public obligations«. Hvad prisen på de to ting skal være, kan jeg ikke stå her på talerstolen og sige, men i princippet skulle det for mig at se være tilstrækkeligt til at dække de meromkostninger, vi herindefra har pålagt elsektoren. Angående de andre ting, forsynings sikkerhed og kvalitet, mener jeg, at køberen selv må vurdere, om han er tilfreds med det tilbud, han får.

Jeg vil selvfølgelig også give fru Anni Svanholt ret i, at der er en detaljeforskel mellem det, Konkurrencerådet har taget stilling til, og den udveksling, der tidligere har fundet sted mellem Danmark/Sverige og Danmark/Norge. Det er jeg helt enig i. Men nu ligger det altså sådan, at

tredjepart kan købe sig til adgang til nettet, og det er jeg selvfølgelig absolut enig i. Jeg siger bare, at udveksling af strøm, handel med strøm har jo fundet sted i masser af år og vil stadig forekomme.

Jeg når ikke at kommentere de to dagsordensforslag nu, men det må jeg så gøre næste gang.

Anni Svanholt (SF):

Med de stærkt alarmerende forudsigelser om klimaændringer, som kom fra FN's klimapanel i december 1995, står den danske energipolitik over for kolossale udfordringer. Denne udfordring har regeringen i første omgang taget op i form af debatoplægget »Danmarks energifremtider«, som bl.a. skal danne grundlag for Folketingets beslutninger om de fremtidige målsætninger for CO₂-reduktion set på baggrund af klimapanelets anbefalinger.

I »Danmarks energifremtider« er der fremlagt to forskellige modeller, og i SF går vi ind for den mest vidtgående model for CO₂-reduktion. Vi mener altså, at der skal fastsættes en målsætning på 60 pct. frem til år 2030, for det er den eneste, der for alvor kan leve op til klimapanelets anbefalinger.

De hidtidige erfaringer med gennemførelses-effekten i forhold til de fastsatte mål siger også, at det slet ikke går an at satse for lavt, for målene bliver desværre aldrig helt realiserede. Vi skal altså i gang med en langsigtet omstilling i samfundet for at leve op til kravet om en 60 pct. CO₂-reduktion.

Efter SF's opfattelse skal der satses på omfattende energibesparelser, energieffektivitet og vedvarende energi i stor skala, og det er klart, at en sådan omstilling også stiller store krav til den fremtidige organisering af energiforsyningsstrukturen og til de fremtidige forsyningselskaber.

Målsætningerne for den fremtidige energipolitik skal afspejle sig i den måde, energistruktur og forsyningselskaber organiseres på. De nye målsætninger og nye teknologier og ønsket om øget demokratisering af hele energisektoren skal naturligvis være bestemmende for den organisering og struktur, der skal vælges i fremtiden. Eller sagt med andre ord: Udfordringerne nødvendiggør politiske beslutninger om en fremtidsorienteret energiforsyningsstruktur.

Men store forandringer inden for energiforsyningen nødvendiggør også, at de eksisterende forsyningselskabers struktur og organisation

må tages op til revision. Elkoncessionerne udløber som bekendt i 1997-98, så under alle omstændigheder skal der tages stilling til koncessionerne i nær fremtid.

En voksende andel af elproduktionen leveres i dag fra et stigende antal uafhængige elproducenter i form af private vindmølleejere og omkring 100 ikkeelværksejede kraftvarmeproducenter. Denne udvikling betyder et opbrud med den hidtidige struktur. Der har også gennem længere tid været overvejelser om den fremtidige struktur inden for eldistributionsselskaberne. Selskaberne i Jylland og på Fyn etablerede samarbejdsselskabet Efor i 1994, og dette selskab besluttede at iværksætte en analyse af det økonomiske forhold mellem Elsam og kraftværkerne i Jylland/Fyn med henblik på en sammenlægning til ét kraftværksselskab.

Inden for fjernvarmeområdet er der også sket meget. I dag er det sådan, at op mod halvdelen af opvarmningen sker med fjernvarme, og der er opstået en mangfoldighed af selskaber af forskellig størrelse og med forskellige ejerforhold.

Internationaliseringen af energiforsyningen og en eventuelt kommende liberalisering af både el- og gasmarkedet giver også nye og store udfordringer til den danske energiforsyningsstruktur. Vi har jo så sent som i går fået den store nye udfordring på det område, da Konkurrencerådet gav tilladelse til salg eller køb på det frie marked.

Når forandringernes vinde blæser, bygger nogle læhegn, mens andre bygger vindmøller, siger man. I SF synes vi, der skal bygges vindmøller eller med andre ord tages udfordringer op, og for os er der derfor ikke nogen tvivl om, at der af mange grunde er et stærkt behov for at få ændret den danske energiforsyningsstruktur, så den passer til morgendagens politiske målsætninger om omstilling til en bæredygtig energiuudvikling. Desuden er der et øget behov for at demokratisere styringen af energiuudviklingen og energiforsyningen og sikre den folkelige deltagelse og kontrol.

Hvis der for eksempel ikke for ca. 20 år siden havde været nogle ukuelige græsrodde, der absolut ville satse på vindmøller, havde vi ikke haft en så blomstrende vindmølleeksport i dag. Det var og er et folkeligt engagement, der har skabt de gode resultater, der findes inden for vedvarende energi.

Allerede i samlingen 1991-92 fremsatte SF et beslutningsforslag om en ny energiforsyningsstruktur, men forslaget blev desværre ikke ved-

taget. Var forslaget blevet vedtaget dengang, ville det have været meget lettere i dag at gennemføre de overordnede målsætninger for fremtidens energipolitik. Formålet med forslaget var at forbedre strukturen i energiforsyningen, sikre en bedre folkelig kontrol og fremme en økologisk bæredygtig energipolitik, og tankegangen bag forslaget var i øvrigt, at en væsentlig forudsætning for, at energiforsyningsstrukturen i fremtiden kan arbejde i overensstemmelse med disse nye mål, er, at forsyningen af el og gas bringes ind under samme hat, så der skabes grundlag for rationelle valg mellem de enkelte energiformer.

Energibesparelser skal bringes ind i planlægningen på lige fod med energiforsyning. Desuden er det meget vigtigt, at de vedvarende energiressourcer sikres en integreret plads i den fremtidige struktur, samt at konkrete beslutninger om valg af energikilde og forsyningsmåde gøres til genstand for en politisk stillingtagen på demokratisk grundlag.

Det centrale i SF's forslag var de lokale energiselskaber, der skulle udgøre fundamentet i den nye struktur. De skulle etableres ved sammenlægning af de lokale el- og fjernvarmedistributionselskaber samt det regionale gærselskabs distributionsnet i området. Derudover gik forslaget også på at oprette et landsdækkende produktionsselskab for kraftværkselskaber og Dngas og endelig oprettelse af et landsdækkende transmissionsselskab, og netop tankerne om et transmissionsselskab er jo højaktuelle. Det snakkes der meget om for tiden, også hos el-selskaberne.

Vi mener fortsat, at disse tanker og principper om en omstrukturering af hele energiforsyningsstrukturen fra 1992 er meget brugbare. For os er det meget afgørende, at de lokale folkevalgte, som skal træffe beslutninger ud fra helhedsbetragtninger, kommer meget stærkere ind i billedet for at kunne gennemføre de omfattende CO₂-reduktioner. De skal have planlægningskompetence og en række redskaber til at gennemføre målene. De store og vigtige CO₂-mål bliver simpelt hen ikke gennemført, hvis ikke energibesparelse og vedvarende energi får stærkere fortalere og aktører og en organisering, der lever op til de nye mål.

Med hensyn til den dagsorden, som Enhedslisten og SF har foreslået i fællesskab, er den udtryk for – også set på baggrund af, hvad jeg har sagt her – at der er behov for nogle forslag til en anderledes organisering af energiforsy-

ningsstrukturen. Vi forventer, at der i forbindelse med fremkomsten af Energiplan 21, som den vist kommer til at hedde, eller umiddelbart efter bliver taget fat på det her, for det må altså være sådan, at strukturen bliver ændret i retning af noget nyt og fremtidsorienteret. Den gamle struktur er ikke egnet til at løse nye store opgaver, og derfor er det nødvendigt at tage strukturen og organiseringen op til overvejelse set i lyset af de nye målsætninger.

Vi håber naturligvis og forventer også, at der vil komme tilkendegivelser i dag om, at der vil komme nogle forslag på bordet, som netop kan være med til at fremme arbejdet for de nye målsætninger og nye CO₂-mål.

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Til foråret skal vi have en stor debat om revision af Energiplan 2000, og til den tid skal vi også diskutere energiforsyningsstrukturen. Derfor vil Det Radikale Venstre heller ikke i dag lægge sig fast på én model, men bare tilkendegive:

- 1) Danmark skal fortsat være et af de lande, som har den mest ambitiøse målsætning på CO₂-området og på miljøområdet i det hele taget. Det betyder, at målsætningerne i Energiplan 2000 skal udvikles med nye mål for CO₂-reduktionen. I den sammenhæng er det meget vigtigt at få transportsektoren med.
- 2) Den vedvarende energi skal udbygges under hensyntagen til vores miljømål og ønsket om forsynings sikkerhed.
- 3) Der skal sættes kraftigt på energi- og varmebesparelser.
- 4) El og varme skal i videst muligt omfang produceres sammen.
- 5) Elsektoren skal bidrage til opfyldelse af de politisk fastsatte rammer for energiforsyningen i Danmark, herunder målsætningerne for vedvarende energi og energibesparelser.
- 6) Naturgasprojektet skal fortsat udvikles, men må ikke udbygges på bekostning af andre former for miljøvenlige energiformer, f.eks. biogas.
- 7) Den decentrale energiforsyning med mange ejere ligger Det Radikale Venstre stærkt på sinde.
- 8) Forbrugerdemokratiet skal bevares og udvikles inden for elsektoren. Det Radikale Venstre mener, at den danske model med forbrugere er den bedste garanti for at sikre forbrugernes interesser, også på et

liberaliseret marked. Allerede nu vil vi opfordre elsektoren til for det første at overveje at inddrage varmesiden i elsektorens beslutningsprocesser; for det andet at overveje, om det fortsat er hensigtsmæssigt, at antallet af bestyrelsesmedlemmer er afhængigt af elforbrugets størrelse, og for det tredje at skabe en række regionale fora, hvor alle med interesser i energi- og varmeforsyning – altså elselskaberne, industrielle kraftvarmeproducenter, vindmølleejere, ejere af biogasanlæg m.fl. – løbende mødes og udveksler ideer og synspunkter.

- 9) Gennem oplysnings- og informationsarbejde, altså kampanjer og andre former for aktiviteter, skal der sørges for den størst mulige folkelige deltagelse i produktionen og distributionen af el og varme.
- 10) Forskning og udvikling i ny teknologi på energiområdet skal fortsat have høj prioritet.

På den baggrund kan Det Radikale Venstre støtte den af regeringen foreslåede dagsorden.

Peter Duetoft (CD):

Jeg vil gerne sige undskyld til formanden, men der har været lidt rod i Finansudvalget, og derfor kommer jeg sådan midt i debatten.

Jeg skal først sige, at hele energidebatten og hele debatten om CO₂-målene osv. vender vi jo tilbage til i forbindelse med den energidag, vi skal have her i Folketinget. Selvfølgelig er der en sammenhæng mellem strukturerne og de mål, som man ønsker at nå, og vi får da en diskussion om de ting. Men lad os så vende tilbage til dem i forbindelse med energidagen.

For CD er de store kraftværker stadig en central del af dansk energipolitik. Vi mener stadig, at kul er nødvendigt, og vi mener også, at man i Danmark skal satse på en ren teknologi netop i forbindelse med kulfyringen. Det er en af de forcer, vi har, og det er jo ikke så længe siden, vi vedtog her i Folketinget – bl.a. på Socialdemokraternes og CD's initiativ – at kraftværkerne skulle have mulighed for at finansiere udbygning af kraftværker i Østeuropa.

Jeg ved ikke, om ministeren kan bekræfte det i dag, men rygtet ude i byen siger i hvert fald, at det er sket i meget ringe grad, og jeg tror, at en af grundene er, at der har været usikkerhed om kraftværkernes fremtid i Danmark. De værkers bestyrelser har måske koncentreret sig mere om at forsøge at sikre deres situation i vort eget land end om satsningen på Østeuropa.

Jeg nævner det her i dag, fordi jeg mener, det er vigtigt, at også ministeren sender nogle signaler ud, der gør, at elværkerne kender deres plads i energipolitikken, de kender de strukturer, de skal arbejde under, og dermed får sikkerhed for, at de er en central del af planlægningen. Det ville bevirke, at de tør koncentrere sig mere om, hvad de skal gøre i andre lande, end de skal gøre i Danmark. Jeg tror, signalværdien og sikkerheden betyder en hel masse, og derfor vil jeg da håbe, at vi både i dag og i den debat, der kommer på energidagen, får slået det fast.

Et led i hele udbygningen er, som ministeren også sagde, den decentrale kraftvarme, og det er da også udmærket. Men spørgsmålet er jo, om man ikke er nødt til at finde en balance mellem de decentrale og de centrale kraftværker. Jeg synes nok, det lyder, som om man har udbygget den decentrale kraftvarme hurtigere, end der var lagt op til i planlægningen, og dermed har man bragt de store værker i den situation, at deres egen planlægning er blevet slået i stykker. Igen må jeg sige, at hvis det er tilfældet – og det kan vi jo undersøge – mener jeg, det er vigtigt at få slået fast, at de store værker skal kunne planlægge for også at have overskud til at gå andre steder hen.

Vi er naturligvis nødt til at diskutere sammenhængen mellem el og varme, og det kan vi jo alle sammen glæde os over. Men jeg synes nok, der har været figurer, der viste, at de to ting havde et problem, altså at der i forbindelse med at skabe varme om vinteren kom en overproduktion af el og måske den modsatte situation om sommeren. Vi fik altså produceret noget varme, vi ikke kunne bruge, fordi man var nødt til at holde elforbruget oppe. Vi er nødt til at se på, om der er en sammenhæng i de ting, så der ikke bliver for meget spild ud af det, men det kan vi jo vende tilbage til.

Vedrørende den alternative energi nævnte ministeren jo mange ting, og det er også o.k. Jeg er både sol- og vind- og alt muligt andet-tilhænger, og det har jeg altid været, selv om jeg har en noget skeptisk holdning til, hvor stor en del det kommer til at udgøre af den danske energiproduktion; men lad os så kigge på det. Man skal bare ikke skjule, at der kan være et sammenstød mellem den alternative energi og f.eks. de almindelige varmegværker, altså nogle grænsetilfælde, hvor kommunerne måske ikke følger den meget flotte planlægning, vi har lagt, og måske ikke følger vore intentioner.

Jeg vil gerne nævne et konkret eksempel, som ministeren nok ikke kan gøre så meget ved, men som jeg er løbet ind i de seneste dage i Hals Kommune, hvor man er i den situation, at et menneske faktisk har gjort alt, hvad der kunne gøres for at leve op til Folketingets ønsker om, at solvarme skal have en central placering. Vedkommende har investeret for 100.000 kr. i sit hus, men fordi kommunen ikke vil give en dispensation, bliver vedkommende nu tvunget til at tilslutte sig fjernvarmesystemet med både tilslutningsafgift og med løbende afgifter. Jeg skal ikke gå i detaljer i den sag, for den er endnu mere grotesk, end jeg kan skildre den her. Faktisk har den pågældende person sikret sig, at varmeværket ikke mister kunder, men alligevel vil kommunen altså ikke give en dispensation. Og så er det, jeg ryster på hovedet over, at der sidder en kommunalbestyrelse et eller andet sted i landet, som prioriterer stædighed eller egeninteresser højere end det at være med til at formidle, at man godt kan bruge alternativ energi.

Vi er nødt til at finde en balance mellem på den ene side den traditionelle varmforsyning og på den anden side de nye ting, og jeg vil godt bede ministeren om ved lejlighed at få en diskussion om det, så vi ser, hvor stort problemet er. Der er altså nogle sammenstød, og vi må se, om vi ikke kan finde en mere fleksibel ordning.

Med hensyn til naturgassen er det da godt, det går godt. Jeg skal ikke gå ind i diskussionen om ledninger fra Nordsøen, og hvad ved jeg, men sige, at vi er tilhængere af og støtter ministerens planer om omlægning med afgifter osv., for det er nødvendigt af EU-hensyn osv. Men jeg vil godt her i dag melde ud med, at når vi nu skal tale strukturer, er vi altså stadig tilhængere af, at det regionale system skal fortsætte. Det kan godt være, der skal ske en vægning mellem Dargas og Komgas i en eller anden sammenhæng, og det kan godt være, der skal tvinges nogle nye aftaler igennem og alt det her; lad os vende tilbage til det. Men de stormløb, der en gang imellem har været mod de regionale gasselskabers eksistens – de faner melder vi os altså ikke under, vil jeg godt meddele allerede i dag, hvor vi har strukturdiskussionen. Vi mener, det er vigtigt, at vi stadig har de regionale selskaber.

Men som sagt: Selve den energipolitiske diskussion vender vi tilbage til, og det glæder mig, at vi skal vente. Jeg ved jo, at regeringen ikke har lagt sin energiplan fast endnu, og at de interne forhandlinger i regeringen ikke er færdi-

ge, og derfor er der ingen grund til, at ministeren og jeg og andre gode folk skal begynde på den diskussion i dag. Det kan vi vente med, først internt og senere på energidagen.

Det er jo en kendsgerning, at både den almindelige og den generelle energipolitik smitter selvfølgelig af i de strukturer, vi skal opbygge, og derfor kan det godt være, at Enhedslistens forespørgsel i virkeligheden – og det er ikke Enhedslistens skyld – rent tidsmæssigt er anbragt lidt uheldigt. Det kunne være, det var bedre at vende tingene om og gøre den energipolitiske diskussion færdig først og så se, hvilke udfordringer der er til strukturerne, eller tage strukturdiskussionen først og så vende om og spørge: Jamen o.k., hvordan hænger det sammen?

Netop derfor kan man sige, at debatten i dag kommer ikke til at svinge i alle lysekronerne. Til gengæld er den en principdiskussion, og så vender vi tilbage senere på foråret med den egentlige energipolitiske diskussion, og den kan der nok komme meget mere spræl i. Det vil jeg da glæde mig til.

Kim Behnke (FP):

Jeg skal beklage over for formanden, men mødet i Finansudvalget gjorde, at vi blev lidt forsinket på trapperne.

Den debat, Enhedslisten har ønsket i dag – en debat om, hvordan den danske energisektor skal være struktureret – kan næppe være aktuel mere. Men det er ikke Enhedslistens skyld, det skyldes jo, at Konkurrencerådet i går for første gang har slået et stort hul i den planøkonomiske mur, der har været om dansk energi- og forsyningspolitik gennem de sidste mange, mange år, ja, faktisk siden krigen.

Vi har et system i Danmark, som har fået lov til at eksistere inden for planøkonomiens rammer, udelukkende fordi man har haft nogle dygtige aktører, som har været i stand til at give den danske befolkning en nogenlunde tilfredsstillende forsyning af både strøm og varme. Hvis ikke man havde haft det, er jeg sikker på, at befolkningen for mange år siden havde rejst sig i protest mod, at der fra politisk side er en så kraftig regulering af dette marked. De argumenter, der er blevet brugt, og som vi også har hørt i dag – primært fra socialistisk side – om, at det er vigtigt for samfundet, og at man er nødsaget til at styre disse ting, holder ikke længere.

Vi er så privilegerede i dag, at vi ved, at i vore nærmeste nabolande, Norge og Sverige – som vi

jo ellers ikke har problemer med at sammenligne os med, og som vi ofte gerne sammenligner os med – har det opbrud, der er sket i energisektoren, primært været til gavn for forbrugerne. Derfor må konklusionen være, at vi på nuværende tidspunkt skal bruge ressourcerne rigtigt og bestræbe os på fra politisk side at få den danske energisektor bragt up to date, få den gjort tidssvarende og bringe den i stand til at efterleve de krav, som vi ved, morgendagen bringer. Det er derfor lidt underligt at opleve, at mens vi alle – også fra regeringens side – gerne vil være progressive og i spidsen for udviklingen på alle områder, er man utrolig fodslæbende, når det gælder spørgsmålet om at gøre vores energisektor tidssvarende.

Den lektie eller den erfaring, man bør lære fra særlig Sverige og Norge, men også en række andre europæiske lande, er, at vi skal have vores energisektor delt op i selektive enheder. Angående planerne om at samle det hele i store, mægtige selskaber – en tidligere energiminister havde en drøm om et stort Energiselskab Danmark, der skulle tage sig af det hele – må vi sige, at de tider er forbi. Det, der er aktuelt, også i Danmark, er, at vi får energisektoren splittet op i selvstændige enheder.

Fremskridtspartiets politik på området er, at hvis vi skal starte med elsektoren, skal den deles i mindst tre enheder: Først en enhed, hvor man har nogle kraftværker, der producerer strømmen – og det skal de vel at mærke gøre i fri konkurrence med den strøm, der kan importeres fra udlandet. Konkurrencerådets afgørelse fra i går vidner jo om, at den udvikling er undervejs. Men den strøm skal jo transporteres ud til nogle distributører eller nogle kunder, og her mener vi, at den rigtigste løsning – det har erfaringerne fra Sverige og Norge også vist – er, at man har hele transmissionsnettet samlet i et selvstændigt selskab.

Og her må vi, selv i Fremskridtspartiet, gå en lille smule på kompromis med vores ellers så liberale holdning til det hele. Det er ikke hensigtsmæssigt at opbygge et parallelt eller tripelt energiforsyningsnet op. Her må vi sige, at det er nok med ét, og her er vi åbne over for en diskussion om, hvordan ejerskabet skal være. Vi synes, det vil være mest hensigtsmæssigt, hvis det er et forbrugerejet selskab, for så slipper vi for diskussionen om, hvorvidt det skal være et statsligt eller kommunalt aktieselskab osv. Forbrugereje har her i Danmark vist sig at have en række fordele især på grund af, at folk også føler et medansvar for det, der foregår.

Så er vi ude ved kunderne, og her har vi de regionale eller lokale distributionselskaber. I mit eget tilfælde får jeg strøm fra selskabet Arke i nordbyen af Århus.

Jeg kan godt tænke mig, at mit forsyningselskab har frihed til at købe strømmen hos danske kraftværker, der producerer den, eller købe strømmen hos producenter i Norge, Sverige, Tyskland eller andre steder, fordi den konkurrence, der da vil opstå om at levere strømmen, vil tvinge de danske kraftværker til at producere strømmen så rationelt og så billigt som muligt.

Tilbage er der så det ikke uvæsentlige problem omkring miljøet. Det gælder selvfølgelig også set med fremskridtsøjne om at få produceret strømmen med så lille en miljøbelastning som overhovedet muligt. Og kan vi købe strøm, produceret på atomkraftværker i Sverige eller på vandkraftværker i Norge, ja, så sparer vi altså for hver eneste kilowatt-time, vi importerer derfra, luften hen over Danmark for den forurening, vores kraftværker producerer.

Omvendt ved vi også, at i perioder – f.eks. denne vinter – har danske kraftværker været storleverandører af strøm til f.eks. Norge. Denne strømudveksling skal og vil foregå også i fremtiden. Og grunden til, at vi ønsker, det skal ske, er, at forbrugere som jeg skal have mulighed for at få strømmen så billigt som overhovedet muligt.

Jo flere aktører der er på det her marked, jo større forsyningsikkerhed vil der også være. Monopoler, hvad enten de er offentlige eller private, fører aldrig noget godt med sig. Det eneste sted, hvor man kan forestille sig en monopolligende situation, er som sagt på selve forsyningsnettet, hvor det ikke er hensigtsmæssigt at have flere aktører. Forsyningsnettet skal så opkræve den pris, det koster at transportere strømmen, hvad enten strømmen kommer fra udlandet, eller den kommer fra danske kraftværker. Ved at gøre det på den måde, så opnår vi efter vores mening det bedste marked i Danmark.

Når det gælder naturgassen, så har Fremskridtspartiet flere gange i Folketinget fremsat lovforslag om, at det danske naturgasnet bliver privatiseret, og vi mener, at den seneste udvikling med netadgang osv. kun har rykket det tidspunkt nærmere, hvor man er nødt til at gennemføre en egentlig privatisering.

Vi er tilhængere af, at man fjerner det store statssubsidie, og vi er tilhængere af, at naturgasen bliver ligestillet med andre energiformer,

også i afgiftshenseende. Jeg må så komme med den indskudte bemærkning, at vi synes, de danske afgifter er for høje, og at de bør sættes ned, men det er jo i givet fald ikke så meget en strukturdiskussion; det er mere en afgiftsdiskussion.

Der bør altså være et privatiseret naturgasnet, og jeg er ligesom hr. Duetoft fra CD tilhænger af, at vi fortsat har nogle regionale naturgasselskaber, som har mulighed for at måle sig i forhold til hinanden. På den måde vil de bedst kunne vurdere, om deres effektivitet og deres driftsøkonomi er i orden.

Men vi kan ikke se andet, end at det er muligt at lave det sådan, at disse selskaber overgår fra at være offentligt styrede, offentligt ejede selskaber til at blive private selskaber, som må forsøge sig på det store marked. Også her vil konsekvensen af de ting, vi forventer kommer fra EU, blive, at hvis Naturgas MidtNord hellere vil købe gas hos Ruhrgas i Tyskland eller et andet sted, ja, så skal de have frihed til at gøre det. De skal ikke længere være forpligtet til udelukkende at købe gassen hos det danske Dangas. Formålet er igen at sikre, at der bliver et marked, der er så frit som muligt for den danske forbruger.

Tilbage er der så fjernvarmen, og fjernvarmen er der jo meget diskussion om netop i denne tid. Konsekvensen af, at vi har fået opbygget de mange decentrale kraftvarmeværker, er jo blevet, at den store fjernvarmeproduktion, som er nødvendig i de tider, hvor det er koldt i de små hjem, giver et problem med elafløb. Dét er det vores forventning, at hvis man laver den liberalisering af elmarkedet, som jeg har peget på, så er begrebet eloverløb ikke længere til stede, for der er altid kunder til strøm, og vi er egentlig ganske billige i Danmark, når det gælder strømproduktion, og vi kan sagtens finde kunder, der kan tænkes at købe den strøm, der måtte være i såkaldt overskud.

Men vi er enige, når man fra Elsams side løfter pegefingern og siger: Lad os nu tænke os om, om den udvikling, vi har sat i gang, er den rigtige. Vi kan ikke bare med bind for øjnene fortsætte med at opføre kraftvarmeværker alle mulige steder rundt om i landet, hvor folk synes, det er en god idé. Kraftvarmeværkerne skal altså finansieres, kraftvarmeværkerne skal afdrages, og de skal vedligeholdes, og derfor bør vi ikke bilde os ind, at vi kan have et samfund med udelukkende decentrale kraftvarmeværker.

Til sidst er der spørgsmålet om de vedvarende energikilder, og dér er det så dejlig nemt, når

man er fremskridtsmand. Vi er tilhængere af alle former for vedvarende energi, vi er bare modstandere af, at de skal opnå statssubsidier eller andre statsprivilegier. Vi er tilhængere af, at man får afbureaukratiseret og liberaliseret hele lovgivningen, sådan at det bliver nemmere at opstille og afprøve og teste de forskellige vedvarende energikilder; men statssubsidierne vender vi os imod, og det betyder, at vi ønsker, at også vindkraften skal kunne klare sig på markedsvilkår.

Med disse få, men velvalgte bemærkninger har jeg redegjort for, hvad Fremskridtspartiet mener i den forespørgselsdebat, som Enhedslisten har rejst her i dag. Debatten om den samlede energipolitik fortsætter i slutningen af april måned, og jeg skal til slut bare meddele, at vi ikke kan støtte de to dagsordener, der er foreslået.

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Jeg havde en enkelt bemærkning til hr. Duetoft. Jeg ved ikke, om hr. Duetoft er til stede. Der var bestemt ikke ret meget, jeg kunne erklære mig enig i, i den tale, hr. Peter Duetoft holdt, og slet ikke i hans betragtninger omkring kul.

Men der var jo det eksempel, som hr. Duetoft drog frem, om solvarmen, hvor der er nogle problemer i nogle kommuner, der kræver, at selv om man etablerer solvarme og har en stor del af sit forbrug via vedvarende energikilder, så skal der betales en fast afgift og måske også forbrugsafgift. Det er faktisk en reel barriere for udbredelse af solvarme.

Og det var ikke et enestående eksempel, hr. Peter Duetoft kunne nævne her. Jeg er også stødt på eksempler af den art, og jeg mener, at der bør kigges på det problem. Der må kunne findes en anderledes løsning, sådan at der ikke bliver den barriere, for vi får ikke installeret alle de solvarmeanlæg, som det er fornuftigt at installere, hvis der ikke også er et økonomisk incitament til det. Hvis forbrugerne stadig væk skal betale en fast afgift og måske oven i købet også en forbrugsafgift, ja, så er interessen for at installere de her fornuftige solvarmeanlæg ikke overvældende.

Jeg håber, at ministeren er indstillet på at kigge på det problem.

Ole Donner (DF):

Dansk Folkeparti mener, at grundlaget for et godt samfund er, at der er den energi til rådighed

hed, der er behov for, at energien fremstilles til rimelige og rigtige priser, og at der er forsyningssikkerhed, og vi går ind for, at der stort set skal være frit energivalg.

Noget af det, vi mener kan være til hinder for det, er, at man fra regeringens side bruger disse ting som beskatningsobjekter. Vi mener, det er helt forkert, når Told og Skat farer ud og prøver på at lave beskatning på mange af disse områder. Det seneste eksempel – på 240 mio. kr. – fik vi her den anden dag, hvor man fandt ud af, at man skulle beskatte træpiller, som var brændt af på danske fjernvarmeværker, og de gik endda helt tilbage til 1990.

Vi mener, at det er sådanne tiltag, man skal undgå, og vi er nu meget spændt på at se, hvordan det vil gå med halmafbrændingen fremover. Halmafbrænding er jo noget, som man synes er fornuftigt, men det er jo sådan, at der er nogle plasticbånd rundt om de halmballer, så når de ryger ind i fjernvarmefyret, er det jo ikke ren halm; så er der også nogle affaldsprodukter i. Så nu er vi meget spændt på at se, om regeringen eller rettere sagt Told og Skat også vil belægge disse halmballer med en kolossal afgift med tilbagevirkende kraft fra 1990.

Og jeg skal da så oplyse, at hvis man pillede de dér plasticbånd af, ville det altså medføre, at halmen fyldte ti gange så meget, og man ville få store besværligheder med at fyre med den.

Men man kan jo efterhånden vente meget fra den side, og efter at man er blevet præstationslønnet i Told og Skat, så er det jo virkelig noget, der kan give kasse, hvis man kan finde sådan en 240-250 mio. kr. en gang imellem via forskellige tiltag.

Vi mener i det hele taget, at der burde være nogle færre restriktioner fra myndighedernes side, og så mener vi, at man skal privatisere så mange områder som muligt inden for energi- og forsyningsvirksomhed.

Med hensyn til de alternative energikilder går Dansk Folkeparti ind for, at man anvender dem så meget som overhovedet muligt. Der er mange, der gerne vil have vindmøller, men de vil gerne have dem gravet ned i jorden, så de ikke skæmmer udsynet ud over naturen. Vi kan ikke hidse os op over, at der står nogle vindmølleparker nogle steder. Tværtimod synes vi, det er udmærket, at man udnytter vindenergi, bølgeenergi, solvarme og jordvarme og alle mulige andre former for energi.

Vi mener bare ikke, at man skal gøre det på den måde, at man begunstiger disse ting eller

giver direkte tilskud. Det mener vi ikke er den rigtige måde at få disse alternative energikilder frem på. Man skulle tværtimod fremme disse energikilder ved at fjerne de lovbestemte begrænsninger, der er, og alt det bureaukrati, der kan være omkring udnyttelsen af den alternative energi.

Fjernvarme synes vi er overordentlig fornuftigt. Jeg kommer selv fra en by, hvor vi har et fjernvarmeværk, hvor vi udnytter overskudsvarmen fra Det Danske Stålværværk. Det er sådan, at ca. 75 pct. af den varme, der bliver leveret til forbrugerne i Frederiksværk, kommer fra spildvarme på stålværket. Man har også planer om at lave en slambehandling, sådan at man simpelt hen tørrer slammet og får det findelt til et granulát, som man så kan oplagre og fyre med igennem fjernvarmen, når man kommer frem til vinteren, hvor der virkelig er behov for varme, sådan at man får den gode udnyttelse af denne energi.

Vi mener heller ikke, at der skal være så stærke restriktioner. Kommunerne bør ikke have så store muligheder for at tvinge folk til at blive tilsluttet fjernvarmeselskaberne. Det burde være sådan, at fjernvarmeselskaberne ved en fornuftig drift skulle kunne levere en konkurrencedygtig pris, sådan at folk selv valgte at blive tilsluttet et anlæg.

Vi er meget tilfredse med den åbning, der er kommet omkring produktion af el og import af el, og vi mener, at regeringen bør gøre alt muligt for at liberalisere det, sådan at der ikke bliver de begrænsninger, som der lægges op til. Vi mener, at det vil være forkert, hvis det kun er Det Danske Stålværværk i Danmark, der kan nyde godt af den liberalisering, der sker, sådan at de måske bliver de eneste på markedet, der kan importere eller købe strøm fra andre lande.

I Dansk Folkeparti har vi ikke noget imod atomværker. Vi synes, at den energi der kommer fra atomkraftværker, er fremstillet på en miljøvenlig og god måde, og det kunne da godt være, at man skulle overveje, om der også skulle atomkraft ind i den danske energiplan fremover. Hvis der skulle, skulle det selvfølgelig ud til en folkeafstemning først for at se, om den danske befolkning ville være med til det. Men vi har ikke noget imod, at man importerer strøm, der er fremstillet på atomkraftværker, og derfor må vores holdning også være, at hvis nogen vil bygge et atomkraftværk, ja, så må det ud til folkeafstemning, og så må man finde ud af, om man vil have det eller ej.

Naturgassen synes vi skal privatiseres så meget som overhovedet muligt. Vi synes, det er en god form for energi, og den går vi ind for.

Men vi mener, at man i regeringen skal overveje at lade være med at lægge alle disse mange afgifter på energi og miljø. Og i den udstrækning, man pålægger disse afgifter, anmoder vi om, at de bliver brugt til disse formål og ikke går ned i det store, sorte hul i statskassen. Vi mener, at de skal gå til at sikre forsyningssikkerheden og miljøet. Vi mener, at man skal passe på, at der ikke er for meget hysteri omkring miljøpolitikken og energipolitikken, og vi mener, at CO₂-afgiften burde afskaffes snarest muligt.

Med hensyn til de to dagsordensforslag, der foreligger, kan jeg sige, at Dansk Folkeparti stemmer imod den af SF og Enhedslisten fremsatte dagsorden. Med hensyn til den dagsorden, der er kommet fra regeringspartierne, er den jo forholdsvis blød, idet der står:

»Folketinget opfordrer til at sikre en bæredygtig udvikling på energiområdet i forbindelse med fremlæggelsen af energihandlingsplanen »Energi 21« i april 1996«.

Vi har ikke den helt store tiltro til, at det, hvis regeringen sikrer det, måske lige præcis sker på den måde, som vi kunne tænke os, det skete på; men det kan vi jo ikke vide, før vi når frem til april. Derfor synes vi ikke, at vi kan stemme imod en sådan dagsorden, for regeringen må da have lov til at komme med sit udspil, inden man kasserer det, og det må være sådan, vi diskuterer det på en fordomsfri måde. Derfor skal jeg meddele, at Dansk Folkeparti undlader at stemme til regeringens dagsorden.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken): Jeg har ikke tænkt mig i anden omgang at gå ind på de mange interessante spørgsmål, der har været rejst undervejs i debatten. Vi får to tidspunkter, hvor vi skal diskutere disse spørgsmål i løbet af foråret. Det ene er i forbindelse med »Energi 21«, og det andet er i forbindelse med regeringens forslag – som jeg håber, vi har klar samtidig med »Energi 21« – til en reguleret åbning af det danske elmarked i overensstemmelse med de resultater, vi har opnået under forhandlingerne om dette spørgsmål i EU.

Jeg har kun to bemærkninger ved denne lejlighed. Den ene er, at der er ingen grund til at tro, at en liberalisering på elmarkedet vil give prisfald. Det er der også meget få, der argumenterer for i den offentlige debat. I Sverige og Nor-

ge har argumentet om et prisfald aldrig været anvendt, og der har heller ikke været noget prisfald. Man har derimod brugt markedsmekanismen til at forhindre en u hensigtsmæssig overudbygning f.eks. af vandkraftværker i Norge. Man har opgivet at lave en samfundsstyret af kapacitetsudbygningen.

I Danmark derimod har vi haft held til i et fornuftigt samarbejde at styre kapacitetsudbygningen og har altså ikke været nødt til at gen-nemføre dette. I Norge er priserne ikke faldet på markedet, men man har fået et stop for uhen-sigtsmæssige udbygninger, som også af miljø-mæssige grunde var bekymrende.

Det andet argument, man skal tænke på i denne forbindelse, er, at hvis vi får et egentligt integreret europæisk marked på el siden, så vil prisen komme til at ligge højere end den danske i øjeblikket. Det kan så måske gøre det mere attraktivt at producere el i Danmark, at der kan tjenes flere penge på at producere el i Danmark, men der er ikke noget, der tyder på, at forbrugerne får lavere priser. Tværtimod vil man tilpasse sig et højere prisniveau i Europa end det, vi kender herhjemme. Så man skal ikke bruge prisbillighedsargumentet i denne forbindelse.

Jeg har anlagt en fuldstændig pragmatisk holdning og sagt: Der er i EU fra et stort flertal af landenes side tilkendegivet et ønske om at lave en tredjepartsadgang på energimarkedet, og for os er det vigtigt, at en sådan udvikling sker på en måde, der er forenelig med de meget store satsninger, vi har foretaget på miljøområdet og med hensyn til kraftvarmeområdet, så man beskytter de store samfundsinvesteringer, der er sket her, og beskytter den målsætning, der har været fælles for partierne. Og det er det resultat, vi har opnået, og det er på det grundlag, regeringen vil lægge sit forslag frem.

Modstykket til det er den helt uregulerede liberalisering, som Konkurrencerådet har besluttet, og som selv de mest liberaliseringsvenlige partier herinde jo ikke har kunnet give udtryk for støtte til – idet jeg har noteret med stor tilfredshed, at bl.a. hr. Hansen-Nord har lagt stor vægt på, at i hvert fald miljøomkostningerne ikke må forbiges i denne sammenhæng.

Den sidste bemærkning, jeg skal gøre, er til hr. Hindrup Andersen, som jeg i øvrigt var enig med i mange af hans betragtninger, men ikke når det gælder hans almindelige nedvurdering af dansk energipolitik. Jeg mener faktisk, at når man sammenligner den danske energipolitik

med en lang række andre landes energipolitik ud fra de forudsætninger, som nu er herskende i Danmark, er den faktisk en succeshistorie.

Vi har haft betydelig økonomisk vækst, uden at vi har sat energiforbruget i vejret. Vi har med succes vist, at en satsning på vedvarende energi har været rigtig. Vi har, som hr. Glerup var inde på, i øjeblikket en betydelig eksport af energiudstyr. Alene inden for vindområdet er der samlet 9.000 ansatte ved fremstilling af vindmøller i øjeblikket, og mere end hver anden af alle møller i verden er dansk teknologi.

Jeg synes, at dansk energipolitik er noget, man kan være stolt af. Jeg er enig med hr. Hindrup Andersen i, at vi langtfra har nået vore målsætninger endnu, men vi kan være stolte af den. Og jeg synes, vi skal glæde os over, at her har vi for en gangs skyld virkelig et område, hvor målsætningerne harmonerer med hinanden, nemlig målsætningerne om økonomi, om forsynings-sikkerhed, om beskæftigelse og om miljø.

Bent Hindrup Andersen (EL):

Jeg synes, at selv om der er nogle af ordførerne, der har sagt, at det er et uheldigt tidspunkt, denne forespørgselsdebat ligger på – der er nogle, der har sagt, at den skulle ligge, efter vi havde haft debatten om energimålene – så er der andre, der har sagt, at det var det rigtige tidspunkt, og måske også et heldigt tidspunkt, fordi Konkurrencerådet netop i går jo har sagt, at man skal have netadgang og derigennem liberalisere det danske elmarked.

Vi har ment, at det var vigtigt – og det synes jeg stadig væk det er – at vi får en debat om forsyningssekskabernes rolle i sikringen af udviklingen af energipolitikken, og det skyldes jo den række af tilfælde, hvor bl.a. også regeringen selv i sidste øjeblik har måttet lave nogle hovsaløsninger for at sikre, at det ikke gik for vidt, når energisekskaberne tog deres sag i egne hænder og f.eks. ikke længere ville aftage eller give den rigtige pris for energien fra de decentrale kraftvarmeværker. Derfor mener jeg stadig væk, at vi er godt rustet nu.

Og hvis man skal se på dagsordenerne, så vil jeg sige, at det er jo en god ting i den dagsorden, der er foreslået af regeringspartierne, at man vil fastholde forbrugere af Danmarks elforsyning og fremme forbrugerdemokratiet indadtil i sekskaberne. En af de ting, der var formålet med vores debat, var at få peget på det.

En anden del er at sikre, at sekskaberne også følger den politik, som vi lægger herindefra. Vi

vil også gerne have nogle forslag til en ændret organisering af energiforsyningsstrukturen. Og vi ville gerne have, at regeringen fremlagde disse forslag i forbindelse med, at den fremlægger »Energi 21«.

Det sidste, jeg mangler, er sådan set nogle argumenter fra regeringen, fra miljøministeren, og en stillingtagen til, hvorfor regeringen ikke kan støtte den dagsorden, som er fremsat af fru Anni Svanholt og undertegnede. Jeg vil understrege, at vi jo ikke her – som det tidligere blev påstået af hr. Glerup – foregriber noget som helst. Vi beder ministeren og derigennem regeringen om i forbindelse med fremlæggelsen af de konkrete forslag omkring »Energi 21« også at fremsætte forslag – vi har ikke en sagt, hvordan de skal være, men vi mener, der skal fremsættes nogle forslag – der skal sikre den politiske kontrol af investeringsprofilen, sikre en ændret organisering af energiforsyningsstrukturen og sikre en planlægningsproces, der sikrer åbenhed og demokratisk inddragelse af alle aktører, også alle de mange nye, der er på markedet.

Jeg kan ikke forstå, hvorfor regeringen, og hermed også ministeren, ikke kan støtte dette forslag, og det har vi ikke fået nogen forklaring på. Vi har kun fået en motiveret dagsorden fra regeringen, men ikke svar på, hvorfor man ikke vil støtte vores forslag, og det synes jeg at man skylder os.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Ganske kort skal jeg indledningsvis sige, at jeg i og for sig synes, at de bemærkninger, som hr. Ole Donner kom med her fra talerstolen, var bemærkelsesværdige. Jeg håber egentlig, at ministeren har noteret sig, hvad hr. Ole Donner sagde heroppefra, for det mest hårrejsende ved det, hr. Ole Donner sagde, er egentlig, at det er rigtigt.

Der er nogle samspilsproblemer – jeg ved ikke, hvad man kalder det i regeringen, men der er altså nogle samspilsproblemer – imellem Told og Skat på den ene side og miljø- og energiministeren på den anden side. Jeg har før spurgt til disse samspilsproblemer og fået oplyst, at det går fint, men der er altså eksempler ude fra det virkelige liv, der fortæller os noget om, at det kan man godt sætte spørgsmålstegn ved.

Dernæst vil jeg gerne sige fra partiet Venstre vedrørende de to forslag om motiveret dagsorden, at den, som hr. Hindrup Andersen og fru

Anni Svanholt står for, kan vi ikke støtte, og det skyldes selvfølgelig specielt de to sidste pinde, der er i dagsordenen.

Vedrørende regeringens forslag om motiveret dagsorden kan vi selvfølgelig undre os over, at man allerede i dagsordenen begynder at beskrive fremtiden i form af »Energi 21«, som vi hverken har haft til behandling, har diskuteret eller har talt om. Men pludselig figurerer den altså på en dagsorden; det finder vi lidt ejendommeligt. Det er den ene ting.

Omkring forbrugerejede selskaber i Danmark har jeg her fra talerstolen flere gange i dag udtrykt, at det støtter vi naturligvis; forbrugereje er en ganske udmærket ting. Men jeg har samtidig gjort opmærksom på, at andre ejerformer naturligvis må have en ligestilling her, og derfor synes jeg, dagsordenen er for smal på dette område. Og det får så Venstre til at oplyse, at vi ved den dagsorden vil undlade at stemme.

(Kort bemærkning).

Eva Møller (KF):

Jeg skal også bare her ved afslutningen af debatten om denne forespørgsel sige, at jeg synes, der er kommet mange interessante ting frem i løbet af debatten. Der er i hvert fald meget, der får mig til at glæde mig til, at vi skal have den rigtige, hvis jeg må bruge det udtryk, energidag på et senere tidspunkt. Jeg vil være spændt på, hvordan regeringen kan få enderne til at hænge sammen, dels internt, men for den sags skyld også, hvordan man udadtil kan finde et flertal for en kommende dansk energipolitik. Jeg synes ikke, det tegner sig så umiddelbart enkelt efter dagens debat.

Med hensyn til de to dagsordener skal jeg sige, at Det Konservative Folkeparti ikke kan stemme for den af fru Anni Svanholt og hr. Bent Hindrup Andersen foreslåede dagsorden. Vi finder, at der er alt for stor mulighed for at lave detailstyring med den dagsorden, der ligger her. For os at se har det, som jeg sagde gentagne gange i min ordførertale, været således, at vi kun ønsker, at Folketinget skal tage sig af de overordnede rammer og så lade andre være aktørerne, som udfylder disse rammer, og her blander de to partiers forslagsstillere sig alt for meget i, hvordan man skal fylde rammerne ud. Vi vil derfor stemme imod Enhedslistens og SF's dagsorden.

Med hensyn til regeringspartiernes dagsorden skal jeg sige, at den vil vi undlade at stemme til, dels fordi vi rent faktisk ikke ved, hvad

»Energi 21« står for – det er selvfølgelig rart at få at vide, at den kommer til at hedde sådan – og dels fordi vi i Det Konservative Folkeparti ikke på nogen måde har spor imod hverken forbrugerindflydelse eller at ting ejes af forbrugere. Men vi finder, at der i den foreliggende dagsorden lægges op til en mistillid mod de selskaber, vi kender i øjeblikket, og vi synes faktisk, de har løst opgaven på ganske udmærket vis. Vi synes derfor også, dels at vi skal udtrykke tillid til dem, og dels at der fremover skal være plads til dem og også være god plads til dem.

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Jeg lyttede meget efter ministerens bemærkninger og havde håbet på, at der kom en tilkendegivelse om, at senest i forbindelse med »Energi 21« eller umiddelbart derefter vil energiforsyningsstrukturen blive taget op, at der vil være en vilje til at fremkomme med forslag og overveje forskellige modeller og muligheder set på baggrund af de nye målsætninger. Jeg hørte ikke, at ministeren gav noget tilsagn.

Det er i og for sig alene det, som den fælles dagsorden fra Enhedslistens og SF's side giver udtryk for. Det er i hvert fald hovedbudskabet at få forslaget frem, og det kunne jo også være holdningen bredt set i lyset af det opbrud, der er i energistrukturen rundt omkring i landet, og de udfordringer, der kommer fra internationaliseringen.

Men jeg skal her på vegne SF tilkendegive, at vi vil stemme for den dagsorden, der er stillet af regeringen. Vi lægger især vægt på de betragtninger, der er om bæredygtig udvikling på energiområdet, og at det forbrugerejede og demokratiseringen er det bærende i energiforsyningsstrukturen fremover.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Jeg vil gerne sige til hr. Hindrup Andersen og fru Svanholt, at jeg har stor sympati for størstedelen af de punkter, der er i deres fælles dagsorden. Jeg mener imidlertid, at vi får en god lejlighed til at drøfte det spørgsmål i forbindelse med »Energi 21«, og dér vil jeg komme tilbage til disse spørgsmål.

Det er klart, at indholdsmæssigt giver den næstsidste og måske også den sidste pind de største problemer for regeringen, når det ikke er mere konkretiseret, end det er på nuværende tidspunkt. Men jeg er glad for, at vi nu har kun-

net samles om en fælles dagsorden, og vil gerne herfra, så der ikke skal herske nogen tvivl, sige, at vi har stor sympati for størstedelen af de punkter, der er nedfældet i den, og selvfølgelig er helt enige i tendensen i den.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden nr. 41 af Martin Glerup (S), Elsebeth Gerner Nielsen (RV) og Peter Duetoft (CD) (se foran) vedtoges med 63 stemmer (S, SF, RV, EL og CD) mod 3 (FP); 41 (V, KF og DF) stemte hverken for eller imod.

Hermed var følgende forslag bortfaldet:
Forslag om motiveret dagsorden nr. D 40 af Bent Hindrup Andersen (EL) og Anni Svanholt (SF).

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 79:

Forslag til folketingsbeslutning om undersøgelse af fjernvarmebehovet i hovedstaden.

Af Bent Hindrup Andersen (EL) og Keld Albrechtsen (EL).
(Fremsat 1/2 96).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):
Enhedslisten foreslår, at man inden afgørelsen om Avedøreværk 2 nedsætter en projekt- og følgegruppe, der skal sørge for, at der undersøges en række alternativer til Sjællandske Kraftværkers projekt.

Begrundelsen for forslaget er, at den politiske offentlige planlægningsproces ifølge Enhedslisten er tilrettelagt således, at ingen på noget tidspunkt reelt skal forholde sig til den helt overordnede problemstilling om, hvorvidt varmebehovet bedst indfries ved hjælp af Avedøreværk 2, eller om helt andre alternativer er bedre.

Jeg vil imidlertid mene, at den eksisterende planlægningsprocedure er god nok, og at den vil sikre en grundig behandling af anlæg som Avedøreværk 2, ligesom der bliver sikret en bedømmelse af flere instanser. Ansøgninger om Avedøreværk 2 gennemgås i Københavns Amt i form af en såkaldt VVM-procedure, som skal sikre, at alle væsentlige alternativer bliver belyst.

I forbindelse med VVM-proceduren har amtet i perioden 12. juli til 31. august afholdt en forudgående høring om Avedøreværk 2. I den er der indkaldt ideer og forslag til alternativer, som ønskes belyst i VVM-proceduren.

På baggrund af høringssvarene har Københavns Amt formuleret 11 høringalternativer, som er blevet behandlet i forbindelse med udarbejdelse af regionplantillægget. Regionplantillægget er i øjeblikket sendt til høring, og fristen for indsigelse er den 27. i næste måned.

Sideløbende med VVM-proceduren behandles Avedøreværk 2 af Energistyrelsen i henhold til elforsyningsloven, og der er ikke taget endelig stilling til anlægget endnu.

I forbindelse med Energistyrelsens behandling vurderes Avedøreværk 2 også i forhold til det igangværende energiplanarbejde, som vi netop har diskuteret. Herunder indgår bl.a. konverteringen af dampnettet i København og optimering af driften i fjernvarmesystemet.

Endelig vil jeg minde om, at der den 3. november sidste år blev afholdt en høring i Folketingets Energipolitiske Udvalg om Avedøreværk 2. Her havde Sjællandske Kraftværker mulighed for at præsentere deres projekt, og alle Folketingets partier havde mulighed for at stille spørgsmål til Sjællandske Kraftværker.

SK's begrundelse for Avedøreværk 2 er ikke varmebehovet alene, men også behovet for elkapacitet og miljøfordele ved at producere på et nyt frem for på gamle værker.

Varmebehovet i hovedstaden kan være en begrundelse for at etablere Avedøreværk 2, før der er et elmæssigt behov. Varmebehovet i hovedstaden kan imidlertid godt dækkes, uden at Avedøreværk 2 bygges, men der opnås energibesparelse ved at forøge kraftvarmedækningen.

Om disse besparelser og miljømæssige fordele er tilstrækkelige til at begrunde bygning af Avedøreværk 2, før der er et elmæssigt behov, indgår i Energistyrelsens vurdering af sagen.

Sjællandske Kraftværker har indgået en aftale med Vattenfall, som indebærer, at Sjællandske